

Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie za 2023 rok

Skawina 2024 r.

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział I. Organizacja Jednostki	9
1.1. Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Skawinie.....	9
Rozdział II. Budżet i jego realizacja	10
2.1. Wykonanie budżetu przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2023 roku	10
Rozdział III. Usługi społeczne	16
3.1. Wsparcie w zakresie usług społecznych	16
3.2. Organizator Społeczności Lokalnej	19
3.3. Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych	22
3.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	23
3.5. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	23
3.6. Centrum Wsparcia Opiekunów i wypożyczalnia sprzętu.....	24
3.7. Program „Opieka wytchnieniowa”	24
3.8. Program Ogólnopolska Karta Seniora	25
3.9. Program „Skawińska Karta Seniora”	26
4. Promocja i informacja o działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie	26
Rozdział IV. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	27
4.1. Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej.....	27
4.2. Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2023 r.	28
4.3. Wsparcie osób najuboższych i kryteria dochodowe w pomocy społecznej.....	30
Rozdział V. Świadczenia pieniężne i niepieniężne w pomocy społecznej	31
5.1. Zasiłek stały	31
5.2. Zasiłek okresowy	31
5.3. Zasiłek celowy.....	31
5.4. Pomoc dla osób bezdomnych w formie schronienia.....	32
5.5. Sprawienie pogrzebu	32
5.6. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z Ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	32
Rozdział VI. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.....	33
6.1. Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”	33
6.2. „Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i osób dorosłych	34
6.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).....	34
Rozdział VII. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych i zależnych	35

7.1. Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	35
7.2. Zapewnienie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	35
7.3. Mieszkanie wspomagane	36
7.4. Domy Pomocy Społecznej.....	36
Rozdział VIII. Pomoc obywatelom Ukrainy posiadającym status UKR w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy	37
8.1. Fundusz pomocy - jednorazowe świadczenie finansowe w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy.....	38
8.2. Fundusz pomocy - świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł)	38
8.3. Wsparcie rzeczowe i finansowe na rzeczy ukraińskiej mniejszości narodowej.....	40
8.4. Wsparcie dla dzieci i młodzieży w ramach placówki wsparcia dziennego dla obywateli z Ukrainy.....	40
8.5. Wsparcie w ramach pracy socjalnej, asystentury rodziny i procedury Niebieskiej Karty dla obywateli z Ukrainy	40
8.6. Wsparcie w ramach świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla obywateli z Ukrainy.....	41
Rozdział IX. Placówki wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie gminy Skawina w ramach trwałości projektu	41
9.1. Funkcjonowanie placówek dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina..	41
Rozdział X. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina”	43
Rozdział XI. Świadczenia z zabezpieczenia społecznego i pozostałe rodzaje świadczeń.....	45
11.1. Karta Dużej Rodziny - System zniżek dla rodzin wielodzietnych	45
11.2. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne i zasiłki szkolne	45
11.3. Dodatek osłonowy.....	46
11.4 Dodatek węglowy	46
11.5. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła	46
11.6. Preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstw domowych na 2023 rok.....	46
11.7. Dodatek elektryczny	47
11.8. Dodatek dla gospodarstw domowych ogrzewanych gazem	47
11.9. Dodatki mieszkaniowe.....	47
11.10. Zasoby mieszkaniowe Gminy	48
Rozdział XII. Realizacja świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	49
12.1. Świadczenia rodzinne	49
12.2 Fundusz alimentacyjny	49
Rozdział XIII. Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	50
Rozdział XIV. Pomoc dziecku i rodzinie	53
14.1. Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny.....	53

14.2. Asystent rodziny	53
14.3. Praca socjalna	54
Rozdział XV. Bilans potrzeb	55
Rozdział XVI. Wnioski z rozeznanych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.....	60

Wstęp

Centrum Usług Społecznych w Skawinie zwanej w dalszej części sprawozdania „CUS” jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Skawina, które zostało utworzone z dniem 1 stycznia 2023 r. o czym informuje Uchwała Nr XLVIII/673/22 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 28 września 2022 roku w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

Centrum Usług Społecznych w Skawinie powstało poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz poprzez włączenie Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie oraz Centrum Wspierania Rodziny do CUS.

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało dotychczasowe zadania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz zadania przejęte w wyniku przekształcenia a realizowane przez komórki Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie w zakresie:

- polityki mieszkaniowej Gminy Skawina,
- promocji i ochrony zdrowia,
- gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- pobudzania aktywności obywatelskiej.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych Dyrektor CUS przedstawia corocznie Radzie Gminy, która utworzyła centrum, sprawozdanie z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Jak stanowi art. 13 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych do zadań Centrum Usług Społecznych należy w szczególności:

1. zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych przekazanych do realizacji centrum, w tym określonych w programie usług społecznych,
2. prowadzenie rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
3. opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
4. realizowanie programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych,
5. realizowanie innych niż usługi społeczne zadań przekazanych do realizacji centrum, w tym zadań z zakresu pomocy społecznej, w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1,
6. podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające),
7. opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach, oraz ich wdrażanie,

8. podejmowanie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi,
9. gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy.

W roku sprawozdawczym 2023 Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające w szczególności z przepisów:

1. Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
4. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
5. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
7. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
8. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
9. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
10. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
11. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
12. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
13. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
14. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
15. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
16. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
17. Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
18. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
19. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania,
20. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
21. Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
22. Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
23. Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
24. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
25. Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
26. Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,

27. Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
28. Ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych,
29. Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
30. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
31. Ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
32. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
33. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
34. Ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali,
35. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
36. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny,
37. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
38. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych,
39. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
40. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U z 2023 r. poz. 1304 ze zm.),
41. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606),
42. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U z 2023 r. poz. 1304 ze zm.),
43. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw,
44. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
45. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
46. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego.

Centrum Usług Społecznych w 2023 r. dysponowało następującymi budynkami/lokalami, w których realizowało swoje zadania.

- Siedziba główna CUS to budynek przy ul. Żwirki i Wigury 13 w Skawinie,
- Skawina ul. Żwirki i Wigury 13a,
- Skawina ul. Popiełuszki 17, gdzie m.in. świadczą dyżury specjaliści,
- Skawina Rynek 24 gdzie m.in. prowadzona jest placówka dla seniorów, znajduje się wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego oraz placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzona przez Stowarzyszenie Siemacha,

- „Dwór Dzieduszyckich” w Radziszowie ul. Szkolna 4 – gdzie prowadzona jest placówka dla seniorów w formie klubu samopomocowego,
- „Dom Ludowy” w Jurczycach 27 , gdzie prowadzona jest placówka dla seniorów w formie klubu samopomocowego.

Dodatkowo CUS dysponuje lokalem przy ul. Głowackiego 7 w Skawinie gdzie prowadzi market społeczny „Otwarta szafa” oraz budynkiem przy ul. Szkolnej 1 w Skawinie gdzie prowadzone są zajęcia przez różne grupy, organizacje non-profit czy stowarzyszenia.

Rok 2023 był pierwszym rokiem funkcjonowania Centrum Usług Społecznych w Skawinie, okresem intensywnym i pełnym wyzwań. Nasza działalność koncentrowała się na kontynuowaniu i rozwijaniu usług społecznych, które są kluczowe dla wsparcia i poprawy jakości życia mieszkańców gminy Skawina. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiamy szczegółowy opis zrealizowanych działań, osiągniętych wyników oraz wyzwań, z którymi przyszło nam się zmierzyć w minionym roku.

Rozdział I. Organizacja Jednostki

1.1. Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Skawinie

Zarządzeniem nr 5/2023 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Skawinie z dnia 2 stycznia 2023 r. został wprowadzony Regulamin Organizacyjny Centrum Usług Społecznych w Skawinie uwzględniający wymogi dotyczące struktury organizacyjnej określone w ustawie z dnia 19 lipca 2029 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

W strukturze Centrum wyodrębniono:

- 1) Stanowisko Dyrektora CUS – 1 stanowisko,
- 2) Stanowisko Zastępcy Dyrektora/ Organizator Pomocy Społecznej – 1 stanowisko,
- 3) Stanowisko Głównego Księgowego – 1 stanowisko,
- 4) Dział Finansowo – Księgowy – 5 stanowisk,
- 5) Wieloosobowe stanowisko ds. kadr i płac – 2 stanowiska,
- 6) Dział Świadczeń z Zabezpieczenia Społecznego – 8 stanowisk,
- 7) Dział organizacyjny – 8 stanowisk,
- 8) Dział realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w skład którego wchodzi:
 - a) Zespół Świadczeń z Pomocy Społecznej – 7 stanowisk,
 - b) Zespół Usług z Pomocy Społecznej – 5 stanowisk,
 - c) Zespół Obsługi Administracyjnej Pomocy Społecznej – 6 stanowisk,
 - d) Zespół Wspierania Dziecka i Rodziny oraz Przeciwdziałania Przemocy:
 - Sekcja Pracy Socjalnej – 3 stanowiska,
 - Sekcja Przeciwdziałania Przemocy – 4 (w tym 1 etat dzielony) stanowiska,
 - Sekcja Asystentury Rodziny – 4 stanowiska
- 9) Dział Organizowania Usług Społecznych w skład którego wchodzi:
 - a) Zespół Integracji i Organizacji Usług Społecznych składający się z 2 sekcji:
 - Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielnej – 4 stanowiska,
 - Centrum Wsparcia Mieszkańca – 5 stanowisk
 - b) Zespół Organizowania Społeczności Lokalnej – 1 (etat dzielony) stanowisko,
 - c) Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla osób niesamodzielnych w Skawinie dedykowana osobom o specjalnych potrzebach oraz w formie klubów samopomocowych w dwóch filiach – 13 stanowisk:
 - filia placówki dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Skawinie – filia „południe”
 - filia placówki dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Skawinie – filia „północ”.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 roku w Centrum Usług Społecznych w Skawinie liczył 77 osób zatrudnionych na 75,175 etatu, a tym 3 osoby przebywające na urloпах rodzicielskich i wychowawczych.

Zatrudnienie na podstawie umów cywilno-prawnych w 2023 roku prezentuje się następująco:

1. Usługi opiekuńcze – 31 osób.
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 9 osób (w tym 1 działalność gospodarcza).
3. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – 6 osób.
4. Pomoc Psychologiczna dla obywateli Ukrainy – 2 osoby.
5. Punkt Interwencyjno-Konsultacyjno-Wpieraający – 1 osoba.

6. Placówki Diennej Opieki dla Seniorów w Jurczycach, Radziszowie Skawinie oraz Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niezależnych – 19 osób (w tym 1 działalność gospodarcza).
7. Pozostałe (m.in. Biegli sądowi, prowadzenie recepcji, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, Klub Rodzica, Obsługa Zamówień Publicznych, Mediator, Warsztaty Profilaktyczne, Terapeuta uzależnień, osoba sprzątająca) – 20 osób.
8. Umowy z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą (m.in. superwizor, seksuolog, usługi psychologiczne, klub młodzieżowy, Treningi Umiejętności Społecznych) – 12 osób.

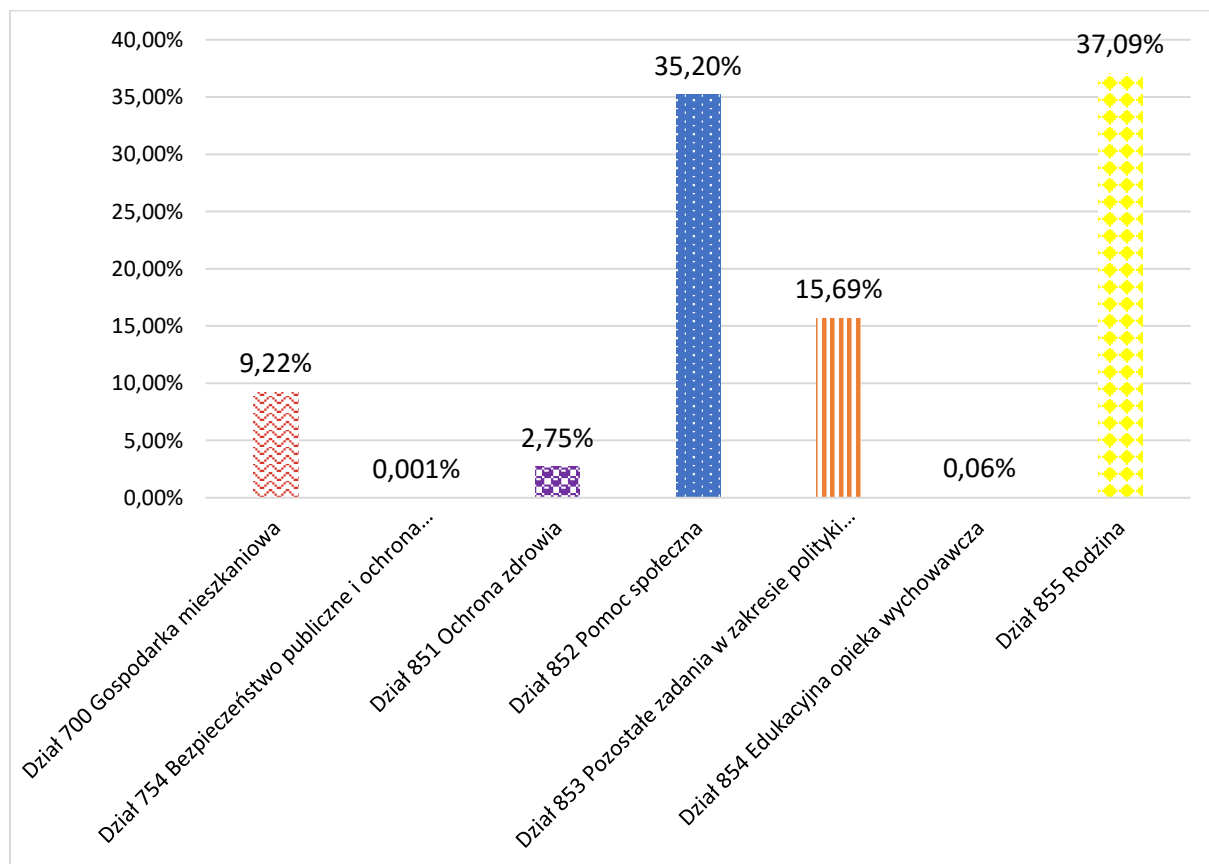
Rozdział II. Budżet i jego realizacja

2.1. Wykonanie budżetu przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2023 roku

Centrum Usług Społecznych w Skawinie, jako jednostka budżetowa Gminy, realizowało zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym zadania zlecone Gminie i zadania własne Gminy. Realizowało również zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, edukacyjnej opieki wychowawczej, pozostałych zadań z zakresu polityki społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz wspierania rodziny. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2022 r., o pomocy obywatelom Ukrainy, były to m.in. wypłaty świadczeń z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, pomoc psychologiczna, zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży oraz pomoc rzeczowa w ramach „otwartej szafy”. W związku z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym i ustawą z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw CUS realizował wypłaty świadczeń z tytułu dodatku węglowego oraz dodatku dla gospodarstw domowych. W związku z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu CUS realizował wypłaty świadczeń z tytułu refundacji podatku Vat dla gospodarstw domowych. W związku z ustawą z dnia 7 grudnia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej CUS realizował wypłaty dodatku elektrycznego.

W 2023 r. wydatki bieżące Centrum Usług Społecznych w Skawinie zostały zaplanowane w kwocie 36 777 010,16 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 36 351 492,90 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 98,84%.

Wykres 1. Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2023 roku w ujęciu procentowym z podziałem na działy.

Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Skawina w tym Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2023 roku dostępne jest na stronie: <https://bip.malopolska.pl>

DZIAŁ 700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane na kwotę 3 353 040,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 3 350 333,40 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 99,92%.

- w rozdziale 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami wydatkowano kwotę 120 995,73 zł, co stanowi 98,15% planu rocznego wynoszącego 123 274,00 zł. Największe środki w tym rozdziale wydatkowane były m.in. na:
 - zakup energii, CO i wody w kwocie 64 073,09 zł (lokale użytkowe w zasobie gminnym),
 - opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w kwocie 53 449,88 zł,
- w rozdziale 70007 Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy wydatkowano kwotę 3 229 337,67 zł co stanowi 99,99% planu rocznego wynoszącego 3 229 766,00 zł. Największe wydatki w tym rozdziale wydatkowano m.in. na:
 - zakup energii, CO, wody w kwocie 1 351 438,93 zł,
 - opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w kwocie 947 302,30 zł,

- zakup usług pozostałych w kwocie 404 957,47 zł (opłaty za odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości – 368 403,20 zł, opróżnianie lokali komunalnych, dezynsekcja, transport mebli – 36 554,27 zł),
- opłaty za odpady komunalne w kwocie 373 888,00 zł.

DZIAŁ 754 – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 3 000,00 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 600,00 zł. W rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 20,00%, środki te przeznaczono na:

- w rozdziale 75421 Zarządzanie kryzysowe wydatkowano kwotę 600,00 zł, co stanowi 20,00% planu rocznego wynoszącego 3 000,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - opłatę za pobyt osoby starszej w placówce całodobowej w związku z awarią systemu energii elektrycznej na terenie gminy Skawina (styczeń 2023) - 600,00 zł.

DZIAŁ 851 – OCHRONA ZDROWIA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 1 101 244,00 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 998 823,92 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 90,70%.

- w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii wydatkowano kwotę 41 609,43 zł, co stanowi 73,99% planu rocznego wynoszącego 56 240,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - wynagrodzenie bezosobowe (dla terapeuty uzależnień, prawnika, mediatora i osób realizujących warsztaty profilaktyczne) w kwocie 22 180,00 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 19 429,43 zł (w tym realizacja warsztatów profilaktycznych i spotkań edukacyjnych),
- w rozdziale 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowano kwotę 950 949,49 zł, co stanowi 93,14% planu rocznego wynoszącego 1 021 017,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia i uposażenia dla pracowników i składki od nich naliczane w kwocie 100 084,70 zł,
 - wynagrodzenie bezosobowe oraz składki od nich naliczane w kwocie 193 399,34 zł (w tym wynagrodzenia członków GKRPA, prawnika, osoby sprzątającej, biegłych sądowych, psychologa i psychiatry orzekających w przedmiocie uzależnień, terapeuty, osoby prowadzącej punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy),
 - dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 111 000,00 zł:
 - Klub środowiskowy RELAX - 11 000,00 zł,
 - Stowarzyszenie SIEMACHA – 100 000,00 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 172 213,18 zł, w tym m.in.:
 - Skawina Popiełuszki 17 (konsultacje specjalistów w zakresie uzależnień, usługi psychoterapeutyczne, utrzymanie czystości, druk plakatów i ulotek, programy profilaktyczne kierowane do uczniów, usługi terapeutyczne, szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego, dzierżawa ksero) w kwocie 91 372,44 zł,
- w rozdziale 85195 Pozostała działalność wydatkowano kwotę 6 265,00 zł, co stanowi 39,19% planu rocznego wynoszącego 15 987,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na koszty

związane z wydawaniem 60 decyzji dotyczących uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w ramach dotacji celowej.

Dział 852 – POMOC SPOŁECZNA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 12 908 265,66 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 12 794 201,40 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 99,12%. Środki te przeznaczono m.in. na:

- w rozdziale 85202 - Domy pomocy społecznej wydatkowano kwotę 2 152 809,28 zł, co stanowi 99,92% planu rocznego wynoszącego 2 154 500,00 zł. - odpłatność za osoby skierowane do domów pomocy społecznej,
- w rozdziale 85203 - Ośrodki wsparcia wydatkowano kwotę 799 052,78 zł, co stanowi 99,99% planu rocznego wynoszącego 799 142,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana przede wszystkim na funkcjonowanie placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina prowadzonego przez Stowarzyszenie SIEMACHA – lokal ul. Rynek 24 - dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielona w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 704 000,00 zł,
- w rozdziale 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej wydatkowano kwotę 80 359,88 zł, co stanowi 99,68% planu rocznego wynoszącego 80 620,65 zł (zasiłki stałe),
- w rozdziale 85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydatkowano kwotę 645 338,08 zł, co stanowi 98,43% planu rocznego wynoszącego 655 633,72 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 642 938,08 zł, w tym m.in.:
 - zasiłki celowe i pomoc w naturze dla 359 osób – 210 231,23 zł;
 - zasiłki okresowe – 408 736,85 zł,
- w rozdziale 85215 na dodatki mieszkaniowe wydatkowano kwotę 656 085,26 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego wynoszącego 656 086,00 zł.
- w rozdziale 85216 Zasiłki stałe wydatkowano kwotę 973 526,14 zł, co stanowi 99,82% planu rocznego wynoszącego 975 260,21 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - wypłatę zasiłków stałych w kwocie 972 172,06 zł,
 - świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w kwocie 1 354,08 zł,
- w rozdziale 85219 Ośrodki pomocy społecznej wydatkowano kwotę 5 160 347,33 zł, co stanowi 99,44% planu rocznego wynoszącego 5 189 515,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia pracowników i składki od nich naliczane w kwocie 3 892 651,89 zł,
 - wynagrodzenia bezosobowe i składki od nich naliczane w kwocie 134 954,07 zł,
 - dodatkowe wynagrodzenie roczne – 219 409,44 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 305 309,30 zł, w tym m.in.: usługi pocztowe, usługi prawne, usługi informatyczne, zakup licencji, usługi p. poz., ścieki, przeglądy i konserwacje, zakup wody, zakup materiałów promocyjnych, zakup energii, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
 - zakup materiałów i wyposażenia 100 461,27 zł,

- szkolenia pracowników w kwocie 58 547,74 zł,
- w rozdziale 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej wydatkowano kwotę 51 227,57 zł, co stanowi 99,75% planu rocznego wynoszącego 51 354,00 zł,
- w rozdziale 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze wydatkowano kwotę 772 025,41 zł, co stanowi 95,03% planu rocznego wynoszącego 812 398,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz składki od nich opłacane w kwocie 711 227,98 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 56 104,80 zł (usługi pielęgniarstwo-terapeutyczne, licencje),
- w rozdziale 85230 Pomoc w zakresie dożywiania wydatkowano kwotę 1 128 392,29 zł, co stanowi 98,42% planu rocznego wynoszącego 1 146 519,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 936 632,45 zł, w tym:
 - na zakup posiłków – 727 088,00 zł,
 - na posiłki dla dzieci – 209 544,45 zł,
 - dotację celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 149 999,84 zł - dotacja dla Jadłodajni im. Ks. W. Trocki przy Parafii Rzymskokatolickiej w Skawinie na zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym.
- w rozdziale 85295 - Pozostała działalność wydatkowano kwotę 375 037,38 zł, co stanowi 96,85% planu rocznego wynoszącego 387 237,08 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 301 283,90 zł, w tym m.in.:
 - dodatek osłonowy – 182 995,30 zł,
 - schronienie – 94 884,10 zł,
 - świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP (świadczenia na posiłek finansowane z Funduszu Pomocy – 23 404,50 zł),
 - zakup usług pozostałych w kwocie 18 722,70 zł, w tym m.in. usługa całodobowej opieki do opasek bezpieczeństwa dla seniorów, wydruk ulotek i plakatów w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniora”, organizacja kolonii dla dzieci z Ukrainy,
 - zakup materiałów i wyposażania w kwocie 34 433,61 zł, (zakup opasek bezpieczeństwa dla seniorów w ramach Programu „Korpus Wsparcia „Seniora”, paczki dla Seniorów w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniora”).

Dział 853 – Pozostałe Zadania w zakresie polityki społecznej

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 5 726 994 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 5 703 070,07 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 99,58%. Środki te przeznaczono na:

- w rozdziale 85395 Pozostała działalność wydatkowano kwotę 5 703 070,07 zł, co stanowi 99,58% planu rocznego wynoszącego 5 726 994,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana między innymi na utrzymanie i prowadzenie placówek wsparcia dla seniorów w Skawinie,

Jurczycach i Radziszowie, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina, pomoc obywatelom Ukrainy z tego m.in.:

- wynagrodzenia i uposażenia dla pracowników i składki od nich naliczane, dodatkowe wynagrodzenie roczne w kwocie 1 206 699,69 zł,
- świadczenia społeczne w kwocie 1 412 218,11 zł, w tym:
 - dodatek węglowy – 1 176 000,00 zł,
 - dodatek dla gospodarstw domowych i inne źródła ciepła – 51 000,00 zł,
 - dodatek elektryczny – 135 000,00 zł,
 - refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe – 50 218,11 zł.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 28 500,00 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 20 933,75 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 73,45%. Środki te przeznaczono na:

- w rozdziale 85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę 20 933,75 zł, co stanowi 73,45% planu rocznego wynoszącego 28 500,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - stypendia dla uczniów w kwocie 17 854,79 zł,
 - zasiłki szkolne w kwocie 1 860,00 zł,
 - stypendia dla uczniów w związku z pomocą obywatelom Ukrainy w kwocie 1 218,96 zł.

Dział 855 – Rodzina

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 13 655 966,50 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 13 483 530,36 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 98,74%. Środki te przeznaczono m.in. na:

- w rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano kwotę 12 431 120,69 zł, co stanowi 98,79 % planu rocznego wynoszącego 12 583 828,91 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - świadczenia wychowawcze w kwocie 41 193,78 zł,
 - świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w kwocie 10 717 105,40 zł, w tym m.in.:
 - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 1 864 375,74 zł,
 - jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka – 133 000,00 zł,
 - zasiłki pielęgnacyjne – 2 045 947,36 zł,
 - świadczenia pielęgnacyjne – 5 205 245,37 zł,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy – 44 900,68 zł,
 - świadczenie z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – 12 000 zł,
 - zasiłek dla opiekuna – 39 469,30 zł,
 - świadczenia rodzicielskie – 486 000,20 zł,
 - świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 589 806,57 zł,
 - świadczenia rodzinne z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy – 232 262,18 zł,

- świadczenia rodzicielskie z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy – 64 098 zł.
 - składki na ubezpieczenia społeczne dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna w kwocie 988 374,24 zł.
- w rozdziale 85503 - Karta Dużej Rodziny wydatkowano kwotę 10 386,00 zł, co stanowi 91,84% planu rocznego wynoszącego 11 309,00 zł.
- w rozdziale 85504 Wspieranie rodziny wydatkowano kwotę 299 566,86 zł, co stanowi 97,95% planu rocznego wynoszącego 305 834,59 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia oraz składki od nich naliczane związane z zatrudnieniem asystentów rodzin, dodatkowe wynagrodzenie roczne 250 894,45 zł,
 - zakup materiałów i wyposażenia w kwocie 25 100,65 zł
- w rozdziale 85508 Rodziny zastępcze wydatkowano kwotę 619 265,47 zł, co stanowi 98,40% planu rocznego wynoszącego 629 315,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - różne opłaty i składki w kwocie 619 265,47 zł (odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej),
- w rozdziale 85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów wydatkowano kwotę 123 191,34 zł, co stanowi 98,02% planu rocznego wynoszącego 125 679 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne w kwocie 117 912,57 zł,
 - Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy - składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne w związku z pomocą obywatelom Ukrainy w kwocie 5 278,77 zł.

Rozdział III. Usługi społeczne

3.1. Wsparcie w zakresie usług społecznych

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie kontynuowało realizację wizji rozwoju gminy Skawina, która brzmi: „Gmina Skawina liderem aktywności społecznej i obywatelskiej, w której mieszkańcy osiągają możliwie najwyższą jakość życia i pokonują problemy oraz trudności życiowe”. Wizja ta stanowi projekcję pożądanego stanu społecznego obszaru gminy Skawina do 2030 roku.

W obliczu dynamicznych zmian społecznych, gospodarczych i kulturowych, realizacja usług społecznych staje się zadaniem o coraz większym znaczeniu. Centrum Usług Społecznych (CUS), uwzględniając potrzeby i wyzwania współczesnego społeczeństwa, a także zmiany demograficzne i geopolityczne, stawia sobie za cel dostarczanie dostępnych i najwyższej jakości usług społecznych. Misja gminy Skawina, brzmiąca: „zapewnienie dostępnych i najlepszej jakości usług społecznych odpowiadających na potrzeby i problemy mieszkańców, adekwatnie do zmieniającego się świata”, stanowi fundament działań podejmowanych przez CUS.

W niniejszym rozdziale przedstawiamy szczegółowy opis działań realizowanych w minionym roku, ukierunkowanych na poprawę jakości życia i integrację społeczną wszystkich grup społecznych, ze

szczególnym uwzględnieniem osób najbardziej potrzebujących. Nasze usługi społeczne obejmują szeroki wachlarz działań, od wsparcia rodzin i dzieci, przez pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym. Dzięki zaangażowaniu pracowników Centrum oraz współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej i społecznością lokalną, udało się zrealizować wiele inicjatyw, które znacząco wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców naszej gminy.

Nasze działania były skierowane na rozwiązywanie aktualnych problemów społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie aktywności społecznej. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie świadczyło bezpłatne specjalistyczne wsparcie dla mieszkańców gminy Skawina w zakresie:

- Psychologów (w tym dla obywateli Ukrainy)
- Terapeuty uzależnień
- Prawnika
- Mediatora
- Seksuologa
- Wsparcie dla rodzin i par będących w kryzysie

W okresie od 20 kwietnia do 14 lipca 2023 r. w Centrum Usług Społecznych w Skawinie odbywały się spotkania grupy wstępnej terapeutyczno-edukacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Mając na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów realizowano program „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” w edycji wiosennej i jesiennej, w której łącznie wzięły udział 62 osoby. W edycji wiosennej zrealizowano 2 edycje Modułu I – „Szkoła Dialogu”, w której wzięło udział 19 osób, oraz Moduł III – „Jak dogadać się z nastolatkiem”, w której wzięło udział – 9 osób. Z kolei w edycji jesiennej zrealizowano 2 edycje Modułu I – „Szkoła Dialogu”, w której wzięły udział 24 osoby i 1 edycję modułu II „Rodzeństwo bez rywalizacji” z udziałem 10 osób.

Dodatkowo dla dzieci w wieku od 10 do 12 lat zorganizowany został cykl 6 spotkań w ramach „Treningów Umiejętności Społecznych”, uczący dzieci jak budować satysfakcjonujące relacje z innymi, oraz jakie zachowania są społecznie akceptowalne, a jakie nie.

Ponadto podejmowano różnorodne inicjatywy wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców gminy Skawina m.in:

- Spotkanie edukacyjno-informacyjne na temat Mediacji dla Seniorów z Klubu Seniora „Seniorek” – 4.07.2023 r.
- Senioralia - 1 września 2023 r. coroczne wydarzenie kierowane do Seniorów którego Organizatorem było Stowarzyszenie MANKO.
- Przeprowadzono kampanię społeczną dotyczącą FAS i FASD, opracowano ulotki i plakaty, które przekazano mieszkańcom.
- Ogólnopolski Dzień Seniora – 19 listopada 2023 r. W Programie: obchodów Ogólnopolskiego Dnia Seniora odbyły się: prelekcja profilaktyczna Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Krakowie - „Dieta Seniora” – mgr inż. Ewelina Szałańska z Oddziału Higieny Żywności i Żywnienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie. Prelekcja Edukacyjna lekarza geriatry dr n. med. Marzeny Dubiel – Choroby otępienne. Występ muzyczno-wokalny Zespołu „Tabor na cygańską nutę” Centrum Aktywności Seniora Willa Decjusza z Krakowa oraz spektakl komediowy „Sprzątaczkę”.

- Dzień Seniora w Centrum Aktywności Kulturalnej w Samborku – 24 listopada 2023 r. przeprowadzono prelekcję lekarza geriatry.
- Spotkania Klubu Rodzica – jest przestrzenią gdzie można poznać ludzi i nawiązać nowe znajomości, to również miejsce gdzie każdy może znaleźć wsparcie i zrozumienie w swoich codziennych wyzwaniach. Spotkania były prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną oraz psychologa. Pani Katarzyna Wnęk – Joniec - psycholog prowadziła spotkania o tematyce „Odruchy przetrwałe, ich wpływ na rozwój emocjonalny dziecka, zaburzenia koordynacji i problemy w uczeniu się”, „Lepiej rozumiem-mądrzej Kocham-o- skutecznym wsparciu dawanym dziecku”.
- Spotkania Klubu Młodzieżowego. W ramach Klubu Młodzieżowego odbywają się warsztaty dotyczące poszukiwania swoich mocnych i słabych stron, rozwijanie kompetencji zawodowych i rozwoju osobistego. Poruszane są także tematy dot. niebezpiecznych nawyków - mechanizm powstawania uzależnień. Jak rozpoznać pierwsze sygnały i w jaki sposób zapobiegać. Czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w profilaktyce uzależnień behawioralnych.
- Punkt pomocy rzeczowej „Otwarta szafa” adresowany do mieszkańców miasta i gminy Skawina, który polega zwłaszcza na przyjmowaniu odzieży sezonowej i nieodpłatnym przekazywaniu jej dalej osobom potrzebującym. Punkt zlokalizowany jest w Skawinie przy ul. Głowackiego 7.

W placówkach edukacyjnych na terenie gminy Skawina zrealizowano warsztaty profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, którymi objęto 778 uczniów. Szczegóły realizacji zadań z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych oraz narkomanii znajdują się w Raporcie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina i efektów jego realizacji za rok 2023.

Ponadto terapeuta uzależnień zrealizował warsztaty profilaktyczne dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Skawinie. Działaniami edukacyjnymi dot. szeroko rozumianych uzależnień objęto także rodziców i kadry pedagogiczne. Sfinansowano także **Debatę Oxfordzką** dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Techniczno – Ekonomicznych w Skawinie.

CUS we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Krakowie zorganizowało konferencję pn. „**Dzieci w necie – nie - BEZPIECZNA GRA**”. Wydarzenie to odbyło się w formie stacjonarnej, skierowanej do dyrektorów placówek oświatowych oraz pedagogów z obszaru gminy Skawina. Jednocześnie, dla uczestników z Krakowa i powiatu krakowskiego, konferencja była dostępna w formie online. Uczestnicy konferencji mieli okazję zdobyć nowe spojrzenie na problematykę bezpieczeństwa online. Konferencja stanowiła ważny krok w kierunku budowania świadomości społecznej dotyczącej problemów związanych z bezpieczeństwem dzieci w erze cyfrowej. Inicjatorzy wydarzenia wykazali się troską o edukację oraz zapewnienie odpowiednich narzędzi, aby dzieci mogły korzystać z Internetu w sposób bezpieczny i odpowiedzialny.

Wdrożono kampanie społeczno-edukacyjne, w tym „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”, w której udział wzięło **9 szkół podstawowych (2092 uczniów)**. Podjęto nowe przedsięwzięcia profilaktyczne takie jak m.in. pikniki profilaktyczne oraz z okazji Międzynarodowego Dnia Mediacji zorganizowano „**Dzień Mediacji Rówieśniczej**” w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie. Realizowano kampanię „**NO Promil-No Problem**”, w ramach której zrealizowano konkurs indywidualny - plastyczny o tematyce „Codzienna radość bez %, trzeźwość najważniejszym pasażerem”. W konkursie wzięło udział 5 szkół podstawowych z terenu gminy Skawina, a w finale kampanii udział wzięło 78 uczniów.

Rozpowszechniono informację w placówkach oświatowych na temat kampanii „**Eska. Razem przeciwko depresji**”. Prowadząc działalność profilaktyczną, informacyjną i edukacyjną w omawianym zakresie podejmowano współpracę z placówkami oświatowymi, które realizowały programy rekomendowane (m.in. „**Archipelag Skarbów**”). A dla kadry pedagogicznej formą wsparcia jest utworzony Klub Pedagoga który ma charakter szkoleniowy i pozwala na aktualizowanie wiedzy na temat sposobów realizowania zadań leżących w kompetencji pedagogów. Klub Pedagoga to też grupa „wsparcia”, która umożliwi dzielenie się osobistymi trudnościami wynikającymi z podejmowanych działań.

3.2. Organizator Społeczności Lokalnej

W ramach struktury organizacyjnej Centrum Usług Społecznych wyodrębnione zostało stanowisko Organizatora Społeczności Lokalnej (OSL). Organizowanie Społeczności Lokalnej w Centrum to przede wszystkim podejmowanie działań w kierunku aktywizacji społeczności lokalnej, budowanie partnerstw, organizacja wolontariatu, a także rozpoznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie działań wspierających, ich przygotowanie i realizacja. Organizator społeczności lokalnej jest łącznikiem pomiędzy mieszkańcami a grupami mieszkańców, pomiędzy mieszkańcami a organizacjami oraz władzami, a często także pomiędzy osobami zawodowo zajmującymi się budowaniem społeczności lokalnych, które pracują nad rozwojem społecznym osiedli i wsi z ramienia różnych organizacji i instytucji.

Do zadań organizatora społeczności lokalnej należy w szczególności:

1. prowadzenie na bieżąco rozeznania:
 - a) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,
 - b) potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,
2. opracowywanie, w oparciu o wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających, planu organizowania społeczności lokalnej i jego aktualizacji oraz realizacja tego planu,
3. podejmowanie działań w celu aktywizacji wspólnoty samorządowej, w szczególności organizowanie działań wspierających,
4. inicjowanie działań zmierzających do wzmocnienia więzi społecznych i integracji wspólnoty samorządowej,
5. współpraca z podmiotami prowadzącymi na obszarze działania centrum animację lokalną lub inne formy pracy środowiskowej.

Projekt socjalny „Bal Karnawałowy dla dzieci 2023” dla dzieci i rodziców z terenu Miasta i Gminy Skawina. Projekt został zorganizowany przez CUS we współpracy z Placówką „Siemacha”. Bal Karnawałowy zorganizowany został 18 lutego 2023 w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie dla 100 dzieci. Projekt miał na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z zażywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zagrożeń uzależnień i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i rodziców. Ponadto Bal Karnawałowy miał na celu profilaktyczny, promujący zdrowy, trzeźwy i bezpieczny styl życia dzieci i rodziców, wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez spędzanie czasu wspólnego. Zarówno u dzieci jak i rodziców oprócz profilaktyki zdrowotnej nastąpiło kształtowanie świadomości kulturowej - podtrzymanie tradycji, rozwój postaw prospołecznych - ożywienie kontaktów ze środowiskiem lokalnym poprzez integrację. Dzięki możliwości uczestniczenia w balu przebierańców najmłodszy

uczestnicy mogli kształtować umiejętności manualne, kształtować odpowiedzialność za swój strój, umiejętność argumentowania - dlaczego wybrali właśnie ten strój, umiejętność wdrażania planu do praktyki. Nastąpiło rozbudzenie kreatywności, korelacji wiedzy z praktyką, kształtowanie prawidłowych postaw wychowawczych, co za tym idzie poszanowanie mienia wspólnego, rozwijanie indywidualnych uzdolnień, socjalizacja, uruchomienie pasji, lokowanie emocji, realizacji własnych pomysłów, poczucie sprawstwa, podnoszenie poczucia własnej wartości, samooceny, wiara we własne możliwości i umiejętności (rozwijanie motywacji wewnętrznej), odkrywanie własnych możliwości, zdolności, talentu, bezpieczne i twórcze wyrażanie własnych emocji, umiejętność pracy zespołowej, umiejętność prezentacji i autoprezentacji, rozwój umiejętności komunikacyjnych, umiejętność współpracy z dorosłymi, umiejętność planowania i projektowania. Realizacja projektu socjalnego „Bal Karnawałowy dla Dzieci 2023” była wsparciem rodzin i miała charakter profilaktyczno-edukacyjny.

Organizacja balu w efekcie pozwoliła na:

- aktywizację środowiska lokalnego,
- dostarczenie niezapomnianych wrażeń,
- lepsze poznanie mieszkańców,
- pobudzenie aktywności rodzin do spędzania czasu z dziećmi,
- zwiększenie umiejętności wspólnego spędzania czasu,
- podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji rodzicielskich,
- zwiększenie wiedzy i motywacji rodziców do zmian postaw rodzicielskich,
- zwiększenie umiejętności komunikacyjnych.

Projekt socjalny „Rodzina – silna, zdrowa i aktywna” skierowany był do grupy dzieci oraz rodziców z terenu Miasta i Gminy Skawina. Celem projektu było podejmowanie czynności edukacyjno - profilaktycznych. wzmocnienie funkcji rodziny i kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich, ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i rodziców. Organizatorem projektu było Centrum Usług Społecznych w Skawinie pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Skawina. Do współpracy zostały zaproszone Placówka „Siemacha”, Uczniowski Klub Sportowy Szóstka Handball Skawina oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie. W ramach tego projektu zorganizowany został na Błoniach Skawińskich w dniu 17 czerwca 2023 r. Udział wzięło około 400 osób z terenu gminy Skawina Piknik organizowany w ramach projektu „Rodzina- silna, zdrowa i aktywna” miał na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z zażywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zagrożeń uzależnień i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i rodziców, nie dbania o zdrowie, zaniedbywania podstawowych badań profilaktycznych. Ponadto Piknik miał na celu profilaktykę, promującą zdrowy, trzeźwy i bezpieczny styl życia dzieci i rodziców, wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez spędzanie czasu wspólnego. Zarówno u dzieci jak i rodziców oprócz profilaktyki zdrowotnej nastąpiło kształtowanie świadomości kulturowej - rozwój postaw prospołecznych - ożywienie kontaktów ze środowiskiem lokalnym poprzez integrację. Dzięki możliwości uczestniczenia w pikniku uczestnicy mogli kształtować i wzbogacać zdrowy i aktywny styl życia. Nastąpiło rozbudzenie korelacji wiedzy z praktyką, kształtowanie prawidłowych postaw wychowawczych, co za tym idzie poszanowanie mienia wspólnego, rozwijanie indywidualnych uzdolnień, socjalizacja, lokowanie emocji, poczucie sprawstwa, podnoszenie poczucia własnej wartości, samooceny, wiara we własne umiejętności pracy zespołowej, rozwój umiejętności komunikacyjnych, umiejętność współpracy z dorosłymi.

Piknik „Rodzina- silna, zdrowa i aktywna” sfinansowany został ze środków własnych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2023.

Realizacja projektu socjalnego „Rodzina- silna, zdrowa i aktywna” była wsparciem dla rodzin i miała charakter profilaktyczno-edukacyjny. Projekt miał także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same, przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału, rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły.

Organizacja Pikniku w efekcie pozwoliła na:

- aktywizację środowiska lokalnego,
- dostarczenie niezapomnianych wrażeń,
- lepsze poznanie mieszkańców,
- pobudzenie aktywności rodzin do spędzania czasu z dziećmi,
- zwiększenie umiejętności wspólnego spędzania czasu,
- podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji rodzicielskich,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat dbania o zdrowie,
- zwiększenie wiedzy i motywacji rodziców do zmian postaw rodzicielskich,
- zwiększenie umiejętności komunikacyjnych.

W ramach dokumentacji z realizacji projektu zostały wykonane zdjęcia.

Projekt socjalny „Spotkanie Wigilijne 2023 – Bądźmy Razem” Celem projektu było przygotowanie spotkania wigilijnego dla mieszkańców Miasta i Gminy Skawina. Organizacja spotkania miała na celu wsparcie osób starszych, samotnych, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia pozostają same i nie mogą samodzielnie przygotować potraw wigilijnych. Wspólne spędzanie czasu, spożywanie potraw oraz kolędowanie, pozwoliło mieszkańcom na chwilę poczuć ciepło spotkania z drugim człowiekiem. Uczestnictwo zaproszonych gości, dało mieszkańcom uczestniczącym w projekcie poczucie, że są ważni, że ich los nie pozostaje dla innych obojętny. Pracownikom CUS zaangażowanym w realizację projektu umożliwiło wzmocnienie pozytywnych relacji z mieszkańcami. Uczestnicy spotkania otrzymali paczki świąteczne, które były wsparciem w trudnej sytuacji bytowej, a także miłym upominkiem kończącym wspólne spotkanie wigilijne. **Spotkanie zostało przygotowane dla 80 osób starszych i samotnych** z terenu gminy Skawina. Organizatorem projektu było Centrum Usług Społecznych, do współpracy zostali zaproszeni Dyrektorzy Szkół z terenu Gminy Skawina oraz sołtysi. Spotkanie zostało zorganizowane w Pałacyku „Sokół” w Skawinie, w ramach współpracy z Centrum Kultury i Sportu. Spotkanie wigilijne oraz podarunki świąteczne w formie „paczek świątecznych” zostało sfinansowane ze środków własnych CUS oraz ze środków pozyskanych od sponsorów.

Realizowany projekt był wsparciem dla części społeczności lokalnej, która ma potrzebę poczucia przynależności i akceptacji, zwłaszcza w okresie świątecznym. W okresie Bożego Narodzenia duży nacisk kładziony jest na spędzanie czasu wspólnie z najbliższymi. Okres ten w kulturze masowej jest kreowany, jako czas magiczny oraz wyjątkowy i nikt nie powinien być samotny. Ponadto środki masowego przekazu dodatkowo wzmocniają taki obraz. W związku z tym u osób, które nie mają możliwości spędzenia tego wyjątkowego czasu wspólnie z rodziną, może wystąpić poczucie osamotnienia, odrzucenia i wykluczenia społecznego, co może mieć wpływ na nieangażowanie się w życie społeczne. W rezultacie może zostać zahamowany proces pozytywnego rozwoju relacji

społecznych. Włączenie do współpracy nad realizacją projektu sołtysów pozwoliło lepiej rozpoznać środowisko lokalne.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2024 wspierano działające na terenie gminy środowiska abstynenckie i samopomocowe, w tym: Grupy AA „AQUA VITA”, „Haller”, Al.-Anon, „VITA ROSA”, „ALAM” poprzez udostępnienie pomieszczeń na spotkania grup, dofinansowanie do wyjazdu na XXXIII Jasnogórskie Spotkania Trzeźwościowe na Jasnej Górze w Częstochowie, dofinansowano „Bezalkoholowe spotkanie integracyjne” zwane „Balem Trzeźwości” oraz dofinansowano spotkanie wigilijne. Prowadzono edukację społeczną nt. uzależnień, przemocy domowej, radzenia sobie ze stresem, o miejscach i formach wsparcia czy pomocy o programach leczenia, w ramach których rozpowszechniono materiały za pomocą mediów, w instytucjach współpracujących z CUS, a także w ramach „Punktów Informacyjnych” na terenie Skawiny.

3.3. Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych

W ramach struktury CUS wyodrębniono również stanowisko Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS), który realizuje zadania związane z kwalifikacją do usług społecznych realizowanych przez Centrum. W zakresie obowiązków KIPUS-a są:

1. Przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb osoby zainteresowanej skorzystaniem z usług społecznych.
2. Kwalifikowanie do usług społecznych, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych w uzgodnieniu z wnioskodawcą.
3. Monitoring realizacji indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacja.
4. Koordynowanie usług społecznych udzielanych w ramach indywidualnych planów usług społecznych.
5. Przeprowadzanie rozmów podsumowujących indywidualne plany usług społecznych.
6. Świadczenie poradnictwa w zakresie usług społecznych dla mieszkańców gminy Skawina.
7. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi.
8. Współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.
9. Współpraca i współdziałanie z Dyrekcją centrum i specjalistami z zespołu organizacji i integracji usług społecznych w zakresie dostosowania usług do potrzeb mieszkańców gminy oraz promocji usług społecznych.
10. Gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy tworzącej centrum.
11. Bieżące monitorowanie dostępnej infrastruktury usług społecznych na terenie gminy.
12. Współpraca z innymi jednostkami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi.
13. Prowadzenie rejestrów usług społecznych oraz rejestru indywidualnych planów usług społecznych.

14. Współtworzenie Programu Usług Społecznych dla gminy Skawina, opracowywanie druków dokumentów do usług społecznych oraz udział w sprawozdawczości z działalności CUS, w szczególności z zakresu udzielanych usług społecznych.

3.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

W ramach pomocy osobom starszym CUS realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program był adresowany do seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Celem programu było zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie i wynikającym z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy.

Usługi wsparcia, świadczone w ramach programu były realizowane w ramach Modułu I i Modułu II. W ramach Modułu I wsparciem zostało objętych 40 osób w wieku 65 lat i więcej. Usługa obejmowała swoim zakresem pomoc i wsparcie m.in. w dostarczeniu produktów żywnościowych, zakupie i dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, zakupie oraz dostarczeniu ciepłych posiłków, umawianiu wizyt lekarskich, pomocy w realizacji recept oraz załatwieniu spraw urzędowych. Poza wsparciem w czynnościach dnia codziennego seniorów objętych usługami w ramach Modułu I obdarowano okolicznościowymi (świętecznymi) paczkami z artykułami żywnościowymi i higienicznymi. W ramach Modułu II wsparciem zostały objęte 42 osoby. Dzięki tej formie pomocy oraz „opiece na odległość”, nastąpiła poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania wśród osób objętych programem.

Z oferowanej formy wsparcia w ramach projektu skorzystało 82 seniorów.

Koszty realizacji program „Korpus Wsparcia Seniorów” – łączna kwota 56 534 zł, w tym:

- wynagrodzenie pracowników – kwota 15 245,30 zł
- pozostałe wydatki rzeczowe – kwota 41 288,70 zł.

3.5. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Centrum Usług Społecznych w Skawinie jako jednostka budżetowa Gminy, realizowała w roku 2023 Program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program „ASYSTENT OSOBIŚTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” - EDYCJA 2023 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu osób niepełnosprawnych.

Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej realizowana przez gminę Skawina zgodnie z założeniami programu była ogólnodostępną usługą wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44).

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej w ramach swoich działań świadczył pomoc przy wykonywaniu codziennych czynności a także poprzez ograniczanie skutków niepełnosprawności,

stymulowaniu tej osoby do podejmowania aktywności społecznej, umożliwiał osobie niepełnosprawnej udział w życiu społecznym. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej poprzez podejmowane działania umożliwiał osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu lokalnej społeczności. Dzięki organizowaniu i towarzyszeniu osobie niepełnosprawnej w wydarzeniach kulturalnych, sportowych czy rozrywkowych przeciwdziałal dyskryminacji oraz wykluczeniu tych osób. Podejmowanie tego typu działań miało również na celu usamodzielnienie osób niepełnosprawnych i umożliwienie im realizowania prawa do niezależnego życia również po zakończeniu udziału w programie.

Wsparciem w zakresie tego zadania przez 6 asystentów objętych zostało 11 osób. Wydatkowane środki na realizację programu to 214 689,04 zł.

3.6. Centrum Wsparcia Opiekunów i wypożyczalnia sprzętu

Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niesamodzielnich (zwane dalej CWO) świadczy nieodpłatne usługi adresowane do osób niesamodzielnich mieszkających na terenie gminy Skawina, których opiekunowie bez żadnych opłat mogą skorzystać ze wsparcia różnych specjalistów. Grupę docelową realizowanego zadania stanowią osoby niesamodzielne wraz ze swoimi opiekunami. CWO realizuje wsparcie edukacyjno-doradcze, w ramach którego udzielane jest poradnictwo: psychologiczne, medyczne, socjalne, prawne, pomoc w zakresie sprawowania pielęgnacji i opieki oraz usprawniania osób zależnych. Udzielane są informacje o możliwościach uzyskania zaopatrzenia w środki medyczne, ortopedyczne i pomocnicze. W placówce realizowane są usługi doradztwa dla opiekunów w formie konsultacji indywidualnych z lekarzem geriatrą, prawnikiem i psychologiem.

W ramach CWO funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego w połączeniu z nauką obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania udostępniła sprzęt dla osób potrzebujących zawierając 57 umów wypożyczenia oraz kontynuując 13 umów z 2022 r. Wypożyczone były łóżka ortopedyczne, wózki inwalidzkie, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, toalety przenośne, kule łokciowe, różnego typu balkoniki oraz podnośniki wannowe. Usługi wypożyczania sprzętu są bezpłatne, realizowane zgodnie z opracowanym regulaminem. Każdorazowo osoba wypożyczająca jest instruowana o sposobie bezpiecznego użytkowania sprzętu w placówce CWO lub miejscu zamieszkania (w ramach wizyt Zespołu Mobilnego). Udzielane są informacje o uprawnieniach do uzyskania dofinansowania na zakup sprzętu. Usługi świadczone przez Zespół Mobilny są świadczone w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej.

łącznie w 2023 r. potrzebę wsparcia ze strony CWO zadeklarowały 133 rodziny, składając Formularze zgłoszeniowe do udziału w programie. W 2023 r. kontynuowane były usługi dla rodzin, które zgłaszały potrzebę wsparcia. Realizowane były wyjazdy zespołów mobilnych z lekarzem geriatrą i pielęgniarką a w razie potrzeb z psychologiem.

3.7. Program „Opieka wytchnieniowa”

Program skierowany do opiekunów i członków rodzin:

- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osób posiadających: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad wskazanymi osobami poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie

usługi opieki wytchnieniowej. Gmina otrzymała wsparcie finansowe na świadczenie usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego lub pobytu całodobowego, dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad ww. osobami.

Z oferowanego wsparcia w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” skorzystały łącznie 84 osoby. Opieka wytchnieniowa była finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego, były to środki pozabudżetowe. W okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 r. wydano na to zadanie 319 808,07 zł. Opieka wytchnieniowa świadczona była w ramach pobytu dziennego w trzech placówkach: w Skawinie ul. Rynek 24, w Domu Ludowym Hallerów w Jurczycach, w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie, a także w miejscu zamieszkania oraz jako 14 dniowy pobyt całodobowy w specjalnych Ośrodkach.

Tabela 1. Realizacja programu opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej z wyszczególnieniem ilości osób, które skorzystały z tego wsparcia i kosztów realizacji programu

Usługi w ramach opieki wytchnieniowej	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia	Koszty realizacji usług	Koszty obsługi programu	Łączny koszt
pobyt dzienny: w miejscu zamieszkania	57 osób w tym: 29 osób	229 294,50 zł: 44 795,00 zł	1 896,59 zł	231 191,09 zł
w placówkach wsparcia	28 osób	184 499,50 zł		
pobyt całodobowy	27 osób	87 890,00 zł	726,98 zł	88 616,98 zł
Razem	84 osoby	317 184,50 zł	2 623,57 zł	319 808,07 zł

Źródło: opracowanie własne CUS

CUS świadczy także usługi odciążeniowe/ wytchnieniowe. Usługi odciążeniowe mają na celu odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niesamodzielnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację czy załatwienie niezbędnych spraw, a także zadbanie o własne zdrowie. Wsparcia udzielają realizatorzy usług odciążeniowych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej przez okres od jednej do kilku godzin dziennie. W 2023 r. z tej formy wsparcia korzystało łącznie 29 rodzin.

Z dwutygodniowego pobytu w placówce całodobowej skorzystało 27 osób niesamodzielnych, których rodziny w tym czasie mogły skorzystać z „urlopu od opieki”.

3.8. Program Ogólnopolska Karta Seniora

Ogólnopolska Karta Seniora to rodzaj karty zniżkowej, której głównym celem jest aktywizowanie seniorów w życiu społecznym, a także dotarcie do grupy docelowej, którą tworzą osoby po 60. roku życia wraz z przedstawieniem tej grupie różnych możliwości rozwoju. Karta ta upoważnia do zniżek w wielu punktach w całej Polsce, w tym m.in. sanatoriach, uzdrowiskach, przychodniach, gabinetach rehabilitacji, instytucjach zdrowia i kultury.

W roku **2023** w gminie Skawina wydano **241** Ogólnopolskich Kart Seniora.

3.9. Program „Skawińska Karta Seniora”

Od 01 stycznia 2018 r. w Gminie Skawina realizowany jest Program „Skawińska Karta Seniora”. Adresatami Programu są osoby w wieku 60 lat i więcej zamieszkujące w Gminie Skawina. Program ma na celu wzmocnienie aktywności społecznej i poprawę jakości życia skawińskich seniorów poprzez stworzenie i rozwijanie systemu ulg i preferencji, umożliwiających większy dostęp do różnorodnych produktów i usług.

Do 31.12.2023 r. wydano 591 kart seniora. W minionym roku partnerami Skawińskiej Karty Seniora było 12 podmiotów oferujących zniżki w ramach Skawińskiej Karty Seniora.

Usługi społeczne realizowane przez CUS są koordynowane i dostosowywane do potrzeb mieszkańców gminy przy współpracy specjalistów z Zespołu Integracji i Organizacji Usług Społecznych, w tym KIPUS-a, Koordynatora – Głównego Specjalistę Dostępności Usług Społecznych, Koordynatora – Starszego Specjalistę Pracy Socjalnej oraz Koordynatora – Głównego Specjalistę Rozwoju Usług Społecznych. W centrum wyodrębniono również Samodzielne stanowisko do spraw promocji, pracownik odpowiada za promocję usług społecznych realizowanych przez CUS oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

4. Promocja i informacja o działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie

Centrum Usług Społecznych w Skawinie pełni istotną rolę w gromadzeniu, aktualizowaniu i udostępnianiu informacji dotyczących usług społecznych oraz programów, w ramach których realizowane są usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Skawina. W celu zapewnienia łatwego dostępu do informacji o usługach społecznych kluczowych dla zdrowia i dobrego funkcjonowania mieszkańców gminy Skawina prowadzona jest systematyczna analiza dostępnych na terenie gminy usług społecznych i działań na rzecz mieszkańców, a także upowszechnianie informacji o ich realizacji. W celu zrealizowania tego zadania, utrzymywano stałą i bieżącą współpracę z lokalnymi instytucjami, w tym z Urzędem Miasta i Gminy w Skawinie, Centrum Kultury i Sportu w Skawinie, Miejską Biblioteką Publiczną w Skawinie, Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Skawinie, z licznymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy, grupami nieformalnymi, parafiami, radami sołectkimi, zarządami osiedli, a także centrami aktywności kulturalnej i innymi partnerami, którzy na bieżąco przekazywali do CUS-u informacje na temat swoich usług celem dalszego rozpowszechniania i przekazywania mieszkańcom. Ponadto współpracowano z poszczególnymi komórkami organizacyjnymi CUS, efektem tej współpracy były zadania opisane szczegółowo poniżej.

1. Baza usług społecznych. Jednym z działań podejmowanych w ramach tej współpracy było tworzenie „Bazy usług społecznych”, stanowiącej katalog usług społecznych oferowanych na obszarze gminy. Uporządkowana baza to wartościowe narzędzie ułatwiające zarówno specjalistom pracującym z mieszkańcami, jak samym mieszkańcom, dostęp do istotnych informacji o usługach oferowanych na terenie gminy Skawina.
2. Kalendarium Aktywności w gminie Skawina. W celu skutecznego przybliżenia mieszkańcom informacji na temat usług społecznych, wydarzeń, atrakcji oraz możliwości spędzania wolnego czasu w gminie Skawina, podjęto inicjatywę tworzenia comiesięcznego „Kalendarium aktywności w gminie Skawina”, które poprzez stronę internetową i profil na Facebooku

przybliżyć mieszkańcom informacje na temat wydarzeń, atrakcji i możliwości spędzenia czasu wolnego w ich okolicy, organizowanych przez lokalne instytucje, organizacje oraz inne podmioty i zaangażowanych mieszkańców. W terminarzu prezentowane są również aktywności organizowane w Centrach Aktywności Kulturalnej powstałych na terenie gminy Skawina m.in. przez rady sołeckie, zarządy osiedli czy NGO. W kalendarzu znajdują się wydarzenia planowane do realizacji na terenie gminy Skawina w poszczególnych miesiącach. Kalendarium zawiera również dostęp do odrębnego harmonogramu, w którym zostały zawarte usługi społeczne realizowane w Centrum Usług Społecznych w Skawinie w danym miesiącu.

3. Kalendarium usług społecznych CUS to drugie narzędzie, które ma na celu szerzenie informacji na temat usług oferowanych przez CUS. Zarówno „Kalendarium aktywności gminnych” jak i „kalendarium usług CUS” są rozpowszechniane na terenie gminy poprzez co miesięczne przesyłanie do różnych podmiotów, NGO i instytucji gminnych. Dodatkowo kalendaria, dostępne są na stronie internetowej CUS oraz na oficjalnym profilu na portalu społecznościowym Facebook, natomiast kalendarium usług CUS dodatkowo w wersji papierowej umieszczane są w budynkach CUS, tablicach ogłoszeń.
4. Baza specjalistów. W roku 2023 r. rozpoczęto również inicjatywę budowania bazy specjalistów z zakresu usług społecznych, w tym fizjoterapeutów, która zapoczątkowała dalszy proces budowy bazy innych specjalistów między innymi takich jak: pielęgniarstwo, położnictwo, i psychologia, w celu utworzenia bazy usług dostępnych dla mieszkańców gminy Skawina, a także dla pracowników CUS współpracujących z mieszkańcami.

W celu rozpowszechnienia wspomnianych inicjatyw wśród lokalnych partnerów opracowano również „Folder -Współpracujmy”. Publikacja przybliży zagadnienia dotyczące CUS – jego zadań i celów, sposobów działania, czym jest usługa społeczna, kto jest odbiorcą usług społecznych szczegółowo prezentuje ideę i sposób współpracy w omawianym zakresie.

Rozdział IV. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

4.1. Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej

Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Do świadczeń pieniężnych zalicza się: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy. Do świadczeń niepieniężnych zalicza się: pracę socjalną, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczową, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w DPS.

Każdorazowe świadczenie z pomocy społecznej - z wyłączeniem pracy socjalnej, jest przyznawane decyzją administracyjną, której wydanie poprzedzone jest weryfikacją sytuacji poprzez rodzinny wywiad środowiskowy, mający na celu szczegółowe zdiagnozowanie problemu oraz dostosowanie planu pomocy. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w miejscu zamieszkania klientów. Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu. Pomocy udziela się w formie pieniężnej

(zasiłki) oraz w formie niepieniężnej (usługi wspierające funkcjonowanie rodziny, praca socjalna). Rodzaj i rozmiar świadczeń winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Oprócz wywiadów środowiskowych przeprowadzanych z wniosków o udzielenie świadczeń z pomocy społecznej pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady na wniosek innych instytucji, w szczególności dla potrzeb sądu, innych ośrodków pomocy społecznej bądź centrów usług społecznych, prokuratury oraz dla potrzeb postępowań dot. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

4.2. Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2023 r.

W roku 2023 świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi w ramach zadań własnych i zleconych z pomocy społecznej objęto 505 rodzin liczących łącznie 869 osób, w tym świadczenia pieniężne dla 435 rodzin liczących 771 osób oraz świadczenia niepieniężne dla 236 rodzin liczących 534 osoby. Pracę socjalną zrealizowano w 116 rodzinach dla 246 osób. W ramach zadań własnych wsparciem objęto 500 rodzin.

Świadczenia pieniężne i niepieniężne są przyznawane rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, osoby ubiegające się o świadczenia mogą spełniać więcej niż jedną przesłankę do przyznania świadczeń.

Tabela 2. Zestawienie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w pomocy społecznej.

Wyszczególnienie świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania:	684	505	869
w tym świadczenia pieniężne	442	435	771
w tym świadczenia niepieniężne	329	236	534
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	13	12	32
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	676	500	852
praca socjalna	82	29	171
praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Nie dotyczy	0	0

Źródło: opracowanie własne CUS

Najczęściej świadczenia przyznawano ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę (374 rodziny w tym 581 osób), ubóstwo (256 rodzin w tym 416 osób), niepełnosprawność (228 rodzin w tym 331 osób) i bezrobocie (139 rodzin w tym 272 osoby). Znacznie mniej rodzin korzystało z pomocy społecznej ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność), bezdomność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W ubiegłym roku nie objęto wsparciem osób ze względu na potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, ze względu na klęskę żywiołową lub ekologiczną czy brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela 3. Zestawienie świadczeniobiorców pomocy społecznej ze względu na powody przyznania świadczeń.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
długotrwała lub ciężka choroba	374	581
ubóstwo	256	416
niepełnosprawność	228	331
bezrobocie	139	272
potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	43 9	217 48
bezdomność	24	24
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym rodzina niepełna	16 9	69 32
w tym rodzina wielodzietna	9	48
alkoholizm	9	17
zdarzenie losowe	4	8
trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	6
przemoc w rodzinie	1	1
sieroctwo	1	1
narkomania	1	1
sytuacja kryzysowa	1	1
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0

Źródło: opracowanie własne CUS

4.3. Wsparcie osób najuboższych i kryteria dochodowe w pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne z zakresu pomocy społecznej mogą otrzymać osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej w odniesieniu do właściwego Rozporządzenia Rady Ministrów.

Obowiązujące od 01.01.2022 r. kryteria dochodowe w pomocy społecznej zgodnie

z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296):

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł
- dla osoby w rodzinie – 600 zł

Kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – 345 zł.

W przypadku szczególnych okoliczności życiowych m.in. zdarzeń losowych osobom albo rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe można przyznać pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego.

W realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” stosowało się zasadę **podwyższonego kryterium dochodowego** zgodnie z uchwałą Nr V/36/19 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 27 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, tj. **200% tego kryterium, które od dnia 01.01.2023 r. wynosi:**

- dla osoby samotnie gospodarującej - 1552 zł
- dla osoby w rodzinie – 1200 zł.

Rozdział V. Świadczenia pieniężne i niepieniężne w pomocy społecznej

5.1. Zasiłek stały

Świadczenie to przysługuje: pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej bądź pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochody na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Za uprawnione osoby pobierające zasiłki stałe, które nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2023 roku zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej obowiązywała minimalna wysokość świadczenia w kwocie 30 zł i maksymalna wysokość świadczenia 719 zł. Od 01 stycznia 2024 roku minimalna wysokość zasiłku stałego wynosi 100 zł, maksymalna wysokość dla gospodarstwa domowego jednoosobowego wynosi 1000 zł, natomiast dla gospodarstwa wieloosobowego maksymalna kwota wynosi 780 zł.

5.2. Zasiłek okresowy

Świadczenie to przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej bądź rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Główne powody uprawniające do przyznania świadczenia:

- 1) długotrwała choroba,
- 2) niepełnosprawność ,
- 3) bezrobocie ,
- 4) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2023 roku zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej obowiązywała minimalna wysokość świadczenia w kwocie 20 zł. Dla gospodarstw domowych jednoosobowych kwota zasiłku okresowego jest ustalana minimum na poziomie 50% różnicy między dochodem osoby, a kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej, jednak nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj.600 zł).

Dla gospodarstw wieloosobowych wysokość zasiłku okresowego stanowi minimum 50% różnicy między dochodem rodziny, a kryterium dochodowym rodziny (jako świadczenie obligatoryjne). Nie ma określonej maksymalnej wysokości świadczenia finansowego.

Jako jednostka gminy realizujemy również 10% wysokości zasiłku okresowego w części fakultatywnej.

5.3. Zasiłek celowy

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału,

odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego.

Tabela 4. Rodzaje świadczeń finansowych w pomocy społecznej wraz z ilością osób, które skorzystały z danej formy pomocy oraz ilością zrealizowanych świadczeń.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin / osób	Liczba świadczeń
zasiłek stały	158	1538
w tym składka na ubezpieczenie zdrowotne	139	1369
zasiłek okresowy	254	1864
zasiłki celowe i w naturze	274	485
w tym posiłki	0	11

Źródło: opracowanie własne CUS

5.4. Pomoc dla osób bezdomnych w formie schronienia

Kierowanie osób bezdomnych do schroniska, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, osoba lub rodzina ma prawo do schronienia jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje poprzez przyznanie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych albo w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na podstawie wydanej decyzji.

5.5. Sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje również obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

5.6. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z Ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z art. 54 wyżej powołanej ustawy Wójt, Burmistrz, Prezydent potwierdza prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobie, która nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego, a jej dochód nie przekracza 100% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Rozeznanie sytuacji osoby ubiegającej się o tę formę pomocy następuje na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania osoby bądź w szpitalu jeżeli jest hospitalizowana.

W 2023 r. wydano 49 decyzji uprawniających do świadczeń zdrowotnych, w 5 przypadkach wydano decyzję odmowne ze względu na niespełnienie ustawowych przesłanek do potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Tabela 5. Rodzaje świadczeń niepieniężnych w pomocy społecznej z ilością osób uprawnionych do świadczeń.

Rodzaj świadczeń	Liczba osób uprawnionych
pobyt w Domach Pomocy Społecznej	48
sprawienie pogrzebu	1
usługi opiekuńcze	72
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	13
składka na ubezpieczenie zdrowotne	139
schronienie w schroniskach dla osób bezdomnych	7
posiłki dla dzieci w szkołach i przedszkolach	240
posiłki dla osób dorosłych w jadłodajni	68
potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	50 decyzji

Źródło: opracowanie własne CUS

Rozdział VI. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

6.1. Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”

Celem Programu „Posiłek w szkole i w domu” jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, niepełnosprawnych lub długotrwale bądź ciężko chorych.

Program jest elementem polityki społecznej w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

„Posiłek w szkole i w domu” przyznawana jest zgodnie z Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1007) oraz na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Skawinie Nr V/36/19 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do

przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Pomoc w formie dożywiania od 01.01.2023 r. może być przyznana, jeżeli dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekroczy 200 % kryterium dochodowego tj. nie może przekroczyć:

- 1552,00 zł – w przypadku osoby samotnej lub samotnie gospodarującej,
- 1200,00 zł – w przypadku osób w rodzinie.

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie (doraźna albo okresowa) przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

6.2. „Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i osób dorosłych

W ramach programu w 2023 roku wsparciem w formie ciepłych posiłków objęto:

- 68 osób dorosłych w Jadłodajni im. Ks. W. Troski przy Parafii Rzymskokatolickiej w Skawinie, na realizację tego zadania przekazano 149 999,84 zł,
- 171 uczniów w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Ze wsparcia w formie zasiłku celowego - świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w formie produktów żywnościowych skorzystały 242 osoby, przyznano łącznie 1905 świadczeń.

W ramach zadania zrealizowano również dowóz posiłków do szkół.

6.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)

Pomoc żywnościowa skierowana do najbardziej potrzebujących i najuboższych mieszkańców z terenu gminy Skawina, polegająca na udostępnieniu pomocy żywnościowej w formie paczek. Dystrybucją żywności zajmował się Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Osoby uprawnione do pobierania świadczenia w formie rzeczowej ubiegały się o skierowania na Podprogram 2021 Plus, aby uzyskać skierowanie należało spełnić przesłankę dotyczącą dochodu:

- dla osoby samotnie gospodarującej do 235% kryterium dochodowego określonego w pomocy społecznej tj. do kwoty 1 823,60 zł,
- dla osoby w rodzinie do 235% kryterium dochodowego określonego w pomocy społecznej tj. do kwoty 1 410,00 zł.

W 2023 roku wydano 194 skierowania na paczki żywnościowe, wsparciem objęto 333 osoby, w tym m.in. 130 kobiet, 90 dzieci do 15 roku życia, 78 osób niepełnosprawnych oraz 8 osób bezdomnych.

Rozdział VII. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych i zależnych

7.1. Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem usług opiekuńczych jest zapewnienie odpowiedniej pomocy i umożliwienie funkcjonowania tych osób w miejscu zamieszkania najdłużej jak to jest możliwe, bez konieczności zmiany otoczenia i zamieszkania w domu pomocy społecznej.

Koszt jednej godziny usługi opiekuńczej w 2023 r. wynosił 25,00 zł

Usługi opiekuńcze realizowane były przez osoby zatrudniane bezpośrednio przez Centrum na umowę o pracę i umowę zlecenie. W związku z tym koszty na realizację zadania obejmują zarówno wynagrodzenie opiekunek zatrudnionych na umowę zlecenie jak i dwóch opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę wraz z narzutami. Ze wskazanej formy pomocy skorzystały 72 osoby, łącznie udzielono 16 612 godzin usług.

7.2. Zapewnienie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowana jest jako forma wsparcia dostosowana do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Pomoc ta świadczona jest przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Formy specjalistycznych usług opiekuńczych to:

1. uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
2. pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia,
3. rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
4. zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.

Sposób przyznawania i zasady ustalania odpłatności za usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 2005 Nr 189 poz.1598 z późn.zm.).

Koszt jednej godziny specjalistycznej usługi opiekuńczej wynosił w 2023 r. 49,50 zł

Ze wskazanej formy pomocy skorzystały 13 osób, łącznie udzielono 3 543 godziny usług.

7.3. Mieszkanie wspomagane

W 2023 r. ze wsparcia w postaci pobytu w mieszkaniu wspomagany skorzystały dwie niepełnosprawne osoby. Pobyt w mieszkaniu wspomagany obejmuje możliwość zamieszkania w mieszkaniu, wsparcie w postaci usług opiekuńczych i pracy socjalnej.

Koszt utrzymania mieszkania wspomagane wraz z oferowanym wsparciem wyniósł łącznie 51 227,57 zł (w tym m.in. wynagrodzenia dla pracowników, opłaty za czynsz i media, wydatki rzeczowe).

7.4. Domy Pomocy Społecznej

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych kierowane były do domu pomocy społecznej. Kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie odpłatności za pobyt osób kierowanych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Decyzję kierującą do domu pomocy społecznej wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, decyzje wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Powyższy koszt corocznie ulega zmianie, a zmiany te ogłaszane są w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do 31 marca każdego roku.

Ogłoszenie to jest podstawą do ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej w pkt 1 i 2.

W 2023 r. Centrum Usług Społecznych w Skawinie skierowało 10 osób do domów pomocy społecznej. Ogółem w 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało 48 pensjonariuszy, za których pobyt CUS w Skawinie ponosił częściową odpłatność, na kwotę 2 152 809,00 zł (w 2021 r. – 1 754 719,83 zł oraz w 2022 r. – 1 793 564 zł). Za dwie osoby pełną odpłatność ponosiła rodzina.

W zakresie powyższego zadania obserwuje się ustawiczny wzrost potrzeb. Konieczność ta podyktowana jest zjawiskiem samotności, wieku, przewlekłych schorzeń oraz braku możliwości samodzielnego egzystowania osób w swoich dotychczasowych środowiskach. Corocznie obserwowany jest systematyczny wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania w ww.

placówkach, który ogłaszany jest do 31 marca danego roku kalendarzowego (art. 60 ust. 2 wyżej powołanej ustawy o pomocy społecznej) powodując konieczność zwiększenia środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z pobytem tych osób w domach pomocy społecznej.

Miesięczny koszt utrzymania pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej w 2023 roku był zróżnicowany w poszczególnych placówkach, średni koszt utrzymania wyniósł 6021,90 zł, najwyższe koszty utrzymania mieszkańca były w DPS-ie w Karniowicach – 7 443,00 zł, najniższy koszt utrzymania był w DPS-ie Raba Wyżna – 4 916,87 zł.

Rozdział VIII. Pomoc obywatelom Ukrainy posiadającym status UKR w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy

W okresie od 24 lutego 2022 r. obszarem wzmożonej pracy była szeroko pojęta pomoc obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z konfliktem zbrojnym i przekroczyli polską granicę, znajdując schronienie na terenie gminy Skawina. W ciągu całego 2023 r. kontynuowano i koordynowano te działania, zapewniając niezbędną pomoc, wsparcie i schronienie w gminie.

Pracownicy socjalni udzielali informacji o przysługujących uprawnieniach oraz miejscach, w których można uzyskać dodatkową pomoc. W przypadku małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę bez opieki opiekunów prawnych, kierowano do Sądu Rodzinnego i Nieletnich wnioski o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletnich. W przypadku, kiedy kandydat na opiekuna tymczasowego samodzielnie występował do Sądu z takim wnioskiem, pracownicy socjalni pomagali w wypełnianiu wniosku i kompletowaniu dokumentów oraz kontrolowali sytuację wszystkich dzieci pozostających pod opieką opiekunów. W związku z realizacją świadczeń pieniężnych na zakwaterowanie i wyżywienie dla obywateli Ukrainy pracownicy CUS dokonywali kontroli w miejscach zakwaterowania w celu sprawdzenia warunków mieszkaniowych oraz weryfikacji czy obywatele Ukrainy mają zapewnione bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie. W 2023 r. dokonano 158 kontroli w miejscach zakwaterowania obywateli Ukrainy.

Dystrybuowano także pomoc żywnościową i rzeczową dla uchodźców, która była zbierana przez mieszkańców i sponsorów na terenie gminy Skawina. Z pomocy rzeczowej przeznaczonej dla obywateli Ukrainy, w formie m.in. żywności, artykułów higienicznych, chemii gospodarczej, odzieży, koców, pościeli, można była skorzystać po wypełnieniu ankiety „Potrzebuję wsparcia”. W punkcie dystrybuowane były także artykuły dla niemowląt, wózki, foteliki samochodowe i zabawki.

Punkt odbioru pomocy rzeczowej „Otwarta Szafa” prowadzony przez CUS, zlokalizowany jest przy ul. Aleksandra Głowackiego 7 w Skawinie. Można tam było skorzystać z pomocy rzeczowej w formie m.in. odzieży dla dzieci i osób dorosłych, pościeli, zabawek, przedmiotów do higieny niemowląt, wózków, nosideł. Pomoc w ramach „Otwartej szafy” jest skierowana do mieszkańców gminy Skawina, w tym również do obywateli Ukrainy. Oferowano również wsparcie psychologiczne, z którego mogły skorzystać zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci - obywatele Ukrainy.

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, były to m.in. wypłaty świadczeń z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, pomoc psychologiczna,

zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży, świadczenia rodzinne i dodatki do świadczeń rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjne i zasiłki pielęgnacyjne.

8.1. Fundusz pomocy- jednorazowe świadczenie finansowe w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy

Pomoc przyznaje się na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 167). do pomocy jest obywatel Ukrainy (oraz jego małżonek nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego), który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 specustawy, deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i został wpisany do rejestru PESEL. Pomoc przysługuje w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Pomoc jednorazowa w wysokości 300 zł została zrealizowana dla 154 obywateli Ukrainy w kwocie 46 200 zł.

8.2. Fundusz pomocy- świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł)

Pomoc przyznaje się na podstawie art. 13 cytowanej ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2023 poz. 1381 z późn.zm.).

O przyznanie bądź przedłużenie wypłaty świadczenia może ubiegać się każdy pomiot, w szczególności osoba fizyczna prowadząca gospodarstwo domowe, który/-a zapewnił/-y zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r. w związku z konfliktem zbrojnym.

Świadczenie jest przyznawane na podstawie złożonego wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy nie wcześniej niż od 24 lutego 2022 roku, nie dłużej niż za okres 120 dni i jest wypłacane z dołu. Wysokość świadczenia ustalona została na kwotę 40 zł za osobę dziennie.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z 24 czerwca 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1336) zmieniającego rozporządzenie w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, zmianie uległy zapisy dotyczące wydania zgody na przedłużenie okresu wypłaty świadczenia z art. 13 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, na okres dłuższy niż 120 dni.

Wskutek wprowadzenia nowych regulacji to gmina, może przedłużyć okres wypłaty świadczenia powyżej 120 dni podmiotowi, zapewniającemu zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy, który:

- posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558),
- posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności,
- ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni),
- jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia,
- samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci,
- jest małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

W 2023 roku świadczenia pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40 zł dziennie) zrealizowano na kwotę **1 990 840,00 zł**, na koszty obsługi świadczenia wydatkowano 12 544,01 zł.

Tabela 6. Liczba osób, na których zrealizowano świadczenia pieniężne za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy w poszczególnych latach.

Rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość osób	1658 osób	263 osoby	144 osoby

Źródło: opracowanie własne CUS.

W 2023 roku na terenie gminy Skawina realizowaliśmy w głównej mierze przedłużenia wypłaty świadczeń finansowych za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy dla wyszczególnionych grup ludzi. Dominującymi grupami wśród osób objętych wnioskami są osoby posiadające orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz osoby posiadające dokumenty potwierdzające posiadanie I lub II stopnia niepełnosprawności z Ukrainy oraz osoby w wieku emerytalnym. Są to grupy ludzi z największymi trudnościami adaptacyjnymi, wynikającymi chociażby ze schorzeń, ograniczeń zdrowotnych a także ograniczeń językowych i niskich dochodów, w tym niewielkich świadczeń emerytalnych czy rentowych z Ukrainy.

Tabela 7. Liczba obywateli Ukrainy z podziałem na powód przedłużenia wypłaty świadczeń za zakwaterowanie i wyżywienie zrealizowanych w poszczególnych latach.

Powody przedłużenia wypłaty świadczenia	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, a także opiekunowie osób niepełnosprawnych i ich małoletnie dzieci	19	31	25
Posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie I lub II stopnia niepełnosprawności z Ukrainy, a także opiekunowie osób niepełnosprawnych i ich małoletnie dzieci	9	5	4
Ukończenie wieku emerytalnego: kobiety 60 lat, mężczyźni 65 lat	51	62	46

Powody przedłużenia wypłaty świadczenia	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Kobiety w ciąży lub wychowujące dziecko do roku oraz wszystkie małoletnie dzieci tych kobiet	17	30	15
Samotne sprawowanie na terenie Polski opieki nad trojgiem i więcej dzieci	19	21	21
Bycie małoletnim pod opieką tymczasową oraz bycie opiekunem w/w małoletniego i małoletnie dzieci opiekuna	9	9	2
Suma	124	158	113

Źródło: opracowanie własne CUS.

8.3. Wsparcie rzeczowe i finansowe na rzecz ukraińskiej mniejszości narodowej

W 2023 roku małoletni obywatele Ukrainy zostali objęci wsparciem w formie gorącego posiłku w szkole - 295 dzieci od początku wybuchu wojny, z pomocy doraźnej – wyżywienie w przedszkolu skorzystało 152 dzieci, zapewnienie jednego gorącego posiłku w przedszkolu 126 dzieci, z zasiłków celowych na wyżywienie skorzystało 134 dzieci.

Do 31 marca 2024 r. realizowano wsparcie psychologiczne, z którego skorzystały osoby dorosłe, jak i dzieci - obywatele Ukrainy, łącznie ze wsparcia skorzystało 110 osób.

Ze świadczeń finansowych w formie zasiłku stałego z tytułu wieku korzysta jedna obywatelka z Ukrainy, z zasiłku okresowego skorzystała jedna obywatelka z Ukrainy, natomiast z zasiłków celowych skorzystały 3 osoby.

8.4. Wsparcie dla dzieci i młodzieży w ramach placówki wsparcia dziennego dla obywateli z Ukrainy

Wsparcie jest także kierowane do dzieci w wieku szkolnym poprzez działania placówki wsparcia dziennego, które polegają w szczególności na zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki i wychowania, wspieraniu ich rozwoju, pomocy w odrabianiu zadań domowych, prowadzeniu zajęć pozwalających na rozwój zainteresowań np. informatycznych, sportowych, plastycznych, kulinarnych, teatralnych, turystycznych, ekologicznych czy fotograficznych. Placówka jest też miejscem organizacji czasu wolnego poprzez gry zespołowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi, udział w lokalnych imprezach. Poprzez swoje oddziaływanie placówka przyczynia się do integracji i adaptacji. Początki pracy z dziećmi z mniejszości narodowych były trudne ze względu na barierę językową oraz ich nieufność spowodowaną wojną, wówczas w placówce pracowały dwie osoby mówiące w języku ukraińskim, co ułatwiło komunikację z dziećmi i ich rodzicami, opiekunami. Obecnie dzieci bardzo dobrze mówią w języku polskim i bariera językowa praktycznie nie istnieje.

8.5. Wsparcie w ramach pracy socjalnej, asystentury rodziny i procedury Niebieskiej Karty dla obywateli z Ukrainy

W ramach działań wspierających jest realizowana również praca socjalna i monitoring w środowiskach, w 2022 roku 6 rodzin skorzystało z takiego wsparcia, natomiast w 2023 roku 11 rodzin.

Rodziny pochodzenia ukraińskiego zostały objęte wsparciem asystentów rodziny: w 2022 roku – dwie rodziny, w 2023 roku 3 rodziny.

Ze względu na występujący problem przemocy domowej w rodzinach z Ukrainy wdrożono procedury Niebieskiej Karty: w 2022 roku prowadzono 4 procedury, natomiast w 2023 roku prowadzono 1 procedurę.

8.6. Wsparcie w ramach świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla obywateli z Ukrainy

W ramach świadczeń finansowych z zabezpieczenia społecznego w okresie od 2022 roku do 2024 roku obywatele z mniejszości narodowej ukraińskiej skorzystali z takich świadczeń jak:

- Dodatek osłonowy – 5 rodzin.
- Dodatek węglowy – 1 rodzina.
- Świadczenie pielęgnacyjne – 6 rodzin.
- Świadczenia rodzicielskie – 11 rodzin.
- Zasiłki rodzinne – 54 rodziny.
- Stypendia szkolne – 4 rodziny.

W sumie w 2023 roku dla obywateli Ukrainy wypłacono świadczenia rodzinne, dodatki do świadczeń rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenie pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie na łączną kwotę 296 360,18 zł, zrealizowano również składki na ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 5 279,77 zł oraz składki na ubezpieczenie społeczne 28 072,26 zł.

Rozdział IX. Placówki wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie gminy Skawina w ramach trwałości projektu

9.1. Funkcjonowanie placówek dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina

Placówki prowadzone są w ramach okresu trwałości projektu pn. „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi Priorytetowej 9 Region spójny społecznie Działanie 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.2 Usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa – ZIT (Typ projektu A i B) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Działalność placówek adresowana jest do osób po 60 roku życia, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, a także opiekunów - nieformalnych, faktycznych i rodzin, w których funkcjonują osoby niesamodzielne, zamieszkałe na terenie Gminy Skawina.

W Gminie Skawina funkcjonują 3 placówki:

1. **Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie.** Placówka przeznaczona jest dla 30 osób niesamodzielnych, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina, o specjalnych potrzebach – doświadczonych

zespołami chorób otępiennych, wymagających specjalistycznej opieki i terapii, inicjowania i wzmacniania działań poprzez propagowanie zasady wzajemnej pomocy. Czynna jest w godz.: 7.00 - 17.00. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **30** osób niesamodzielnych.

2. Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Północ”

Dwór Dzieduszyckich. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **25** osób niesamodzielnych. Uczestnicy korzystali z zajęć zamiennie w ilości nie przekraczającej 20 miejsc.

3. Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Południe”, Dom Ludowy

Hallerówka. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **27** osób niesamodzielnych. Uczestnicy korzystali z zajęć zamiennie w ilości nie przekraczającej 20 miejsc.

Zarówno Placówka Diennej Opieki Aktywizacji Osób Starszych Filia „Północ” oraz Filia „Południe” funkcjonują jako kluby samopomocowe, przeznaczone są dla 20 osób niesamodzielnych, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina i mają na celu aktywizację, rozwój zainteresowań, poprawne funkcjonowanie osób starszych, niesamodzielnych, osiągnięcie u nich optymalnego poziomu samodzielności i aktywności, poprawy kondycji fizycznej, akceptacji wieku i stanu zdrowia i wynikających z tego ograniczeń oraz dla rodzin tych osób. Placówki czynne są w godz.: 8.00 - 16.00.

Celem działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób starszych jest oferowanie opieki oraz polepszenie funkcjonowania osób starszych i ich rodzin, przy uwzględnieniu stanu zdrowia, sprawności fizycznej i intelektualnej oraz indywidualnych potrzeby i możliwości uczestnika, a także przy poszanowaniu prawa człowieka, w tym szczególnie prawa do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa. Uczestnicy zostają objęci wsparciem zgodnym z indywidualną diagnozą potrzeb i ścieżką reintegracji, opracowaną przez personel placówek w formie Indywidualnego Planu Działania. Rekrutacja uczestników do Placówek prowadzona jest w sposób ciągły.

Wachlarz usług obejmuje:

Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne:

- możliwość dowozu osoby niesamodzielnej do placówki – (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych)
- ciepły posiłek (catering);
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych;
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności higienicznych i fizjologicznych.

Usługi aktywizacyjno – usprawniające:

- terapia zajęciowa;
- zajęcia podnoszące sprawność i aktywność;
- wyjścia rekreacyjno-turystyczne;
- zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, rekreacyjnych;
- organizacja czasu wolnego.

Usługi wspomagające:

- wsparcie opiekuna medycznego - (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie),
- konsultacje geriatryczne - (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie),

- wsparcie i konsultacje psychologiczne,
- usługi wspomagające, dedykowane uczestnikom i ich rodzinom,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i socjalnych.

Rozdział X. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina”

Placówka prowadzona jest w ramach trwałości projektu „Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działania 9.2 Poddziałanie 9.2.1, z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizację zadania polegającego na prowadzeniu placówki powierzono Stowarzyszeniu SIEMACHA. Placówka wsparcia dziennego mieści się przy ul. Rynek 24 w Skawinie i przeznaczona jest dla 60 dzieci i młodzieży.

Do zadań placówki należy:

- zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki i wychowania,
- wspieraniu ich rozwoju, pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- prowadzeniu zajęć pozwalających na rozwój zainteresowań np. informatycznych, sportowych, plastycznych, kulinarnych, teatralnych, turystycznych, ekologicznych i fotograficznych.
- organizacja czasu wolnego poprzez gry zespołowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi oraz udział w lokalnych imprezach.

Z uwagi na łączenie funkcji opiekuńczej ze specjalistyczną w placówce realizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, psychoprofilaktyczne, logopedyczne, terapeutyczne, psychokorekcyjne, terapeutyczne i pedagogiczne. Dzieci i młodzież podczas pobytu w placówce mają zapewniony posiłek, przekąski i napoje odpowiednio do pory dnia i długości pobytu w placówce.

Do udziału w zajęciach zapraszani są również rodzice lub opiekunowie uczestników, dla których przygotowuje się specjalne zajęcia podnoszące ich kompetencje opiekuńczo - wychowawcze a także prowadzi się poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne.

Zajęcia dla wychowanków były nieodpłatne. Proponowane zajęcia miały charakter stały i cykliczny. Wychowankowie posiadali stały grafik zajęć, który przedstawiał strukturę organizacyjną placówki polegającą na realizacji zajęć indywidualnych i grupowych realizowanych w poszczególnych pracowniach. Zajęcia trwały 60 min., zaś przerwy 15 - 30 min., służące organizacji zajęć integracyjnych i wyżywieniu wychowanków. Zajęcia prowadzone w placówce dokumentowane były w dzienniku zajęć (w systemie CRM). Każdy wychowanek mógł korzystać z zajęć stosownie do potrzeb i możliwości oraz na podstawie diagnozy sytuacji osobistej (zawartej m.in. w Karcie Wychowanka, Karcie Indywidualnego Wspierania Rozwoju Wychowanka, w Karcie Pracy Specjalistycznej Pedagogicznej/Psychologicznej).

Większość wychowanków stanowią uczniowie klas I do VIII szkoły podstawowej. Znaczna grupa dzieci pochodzi z rodzin niepełnych, wielodzietnych. Ponad 30% aktualnych wychowanków to osoby, które do placówki uczęszczają ponad 1,5 roku. W placówce wychowankowie szukają stabilności, otwartości i akceptacji ze strony innych. Społeczność placówki jest zintegrowana oraz zawsze chętna

do współpracy. Z przeprowadzonych badań w opinii wychowanków dotyczących poszczególnych sfer funkcjonowania placówki wynika, iż niemal 60% przychodzi do SIEMACHY z powodu poznanych tutaj rówieśników, niemal 40% z powodu uczestnictwa w zajęciach rozwijających ich pasje i zainteresowania, 51,1% ze względu na kadre wychowawczą, a niemal 40% ze względu na otrzymywaną pomoc. Warto również dodać, iż wśród ulubionych zajęć i warsztatów realizowanych w placówce wychowankowie najbardziej cenią dobrą atmosferę (55,6%), pracę kadry wychowawczej (51,1%) oraz wycieczki i wyjazdy (44,4%). Wychowankowie również zwrócili uwagę, iż w SIEMASZE rozwijają przede wszystkim swoje talenty (37,8%), uczęszczając do placówki bardziej otworzyli się na ludzi (36,4%), znaleźli kolegów/koleżanki (79,5%), poprawili swoje oceny w szkole (34,1%) oraz czują się akceptowani w grupie (36,4%).

W okresie sprawozdawczym objętych opieką zostało 167 wychowanków z terenu Gminy Skawina.

Udało się zrealizować:

- zajęcia i warsztaty z zakresu pomocy w nauce, warsztaty edukacyjne (indywidualne i grupowe), zajęcia rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego w tym artystyczne (m.in. rękodzieło, ceramika, malarstwo, rysunek, warsztaty krawieckie, biżuteria). W okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - 1309 bloków zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło łącznie 144 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 7 165 obecności,
 - 882 bloków zajęć artystycznych, w których uczestniczyło łącznie 144 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 5678 obecności,
 - 447 bloków zajęć sportowych, w których uczestniczyło łącznie 128 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 2708 obecności,
- zajęcia specjalistyczne indywidualne i grupowe (np. pracy psychologicznej i pedagogicznej, logopedycznej, grup specjalistycznych), w okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - grupy specjalistyczne - zajęcia w stałych grupach specjalistycznych (zamkniętych i otwartych mające charakter oddziaływań terapeutycznych i psychokorekcyjnych), skupionych wokół wybranej tematyki i problemu – 393 bloków zajęć w okresie sprawozdawczym, łącznie 2138 obecności na zajęciach,
 - zajęcia logopedyczne – pomocą zostało objętych około 55 różnych wychowanków (diagnoza, a w niektórych przypadkach również terapia), odnotowano 172 obecności na zajęciach,
 - zajęcia psychologiczne indywidualne: – pomocą zostało objętych około 83 różnych wychowanków, odnotowano 306 obecności na zajęciach,
 - pedagogiczne (pomocą zostało objętych około 50 różnych wychowanków, odnotowano 98 obecności na zajęciach,
- wycieczki i turnusy:
 - trzy turnusy wakacyjne, w których uczestniczyło łącznie 39 różnych wychowanków,
 - dwa turnusy feryjne, w których uczestniczyło łącznie 18 wychowanków,
 - 38 wycieczek, wyjść i wyjazdów, w których uczestniczyło 109 różnych wychowanków (m.in. wyjście do Kina, Teatr Ludowy, Kopiec Piłsudskiego, wyjścia na salę zabaw „Fikołki”, wyjścia na lodowisko, wyjścia na basen, Koncert Sanah w Centrum Konferencyjnym ICE w Krakowie itp.),
- spotkania okolicznościowe dla społeczności placówki i rodziców (m.in. Dzień Rodziny, Bal Karnawałowy, Andrzejki, Zakończenie Roku Siemachowskiego, Rozpoczęcie Roku

Rozdział XI. Świadczenia z zabezpieczenia społecznego i pozostałe rodzaje świadczeń

11.1. Karta Dużej Rodziny- System zniżek dla rodzin wielodzietnych

Przystępuje niezależnie od dochodu rodzinom, z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio. Osobom posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności). Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

W **2023** roku wydano **1066** Kart Dużej Rodziny dla uprawnionych z **492** rodzin .

11.2. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne i zasiłki szkolne

Zasady przyznawania pomocy w formie stypendium szkolnego reguluje Uchwała nr XXII/315/20 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Skawina. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendia szkolne w roku 2023 zostały wypłacone dla **17** rodzin w kwocie **17 854,79 zł**.

Stypendia szkolne dla obywateli Ukrainy w roku 2023 zostały wypłacone **2** rodzinom w kwocie **1218,86 zł**.

Zasady przyznawania pomocy w formie zasiłku szkolnego reguluje Uchwała nr XLVI/615/18 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym – zasiłek szkolny dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Skawina. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi zamieszkałemu na terenie Gminy Skawina znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zdarzeniami losowymi uzasadniającymi przyznanie zasiłku szkolnego są jakiegokolwiek zjawiska zewnętrzne w stosunku do uprawnionego, których nie można było przewidzieć, ani przeciwdziałać, a w szczególności:

- 1) Śmierć jednego lub obojga rodziców lub opiekunów prawnych,
- 2) Ciężka długotrwała lub nieuleczalna choroba rodziców lub innych członków rodziny,
- 3) Nieszczęśliwy wypadek powodujący trwałe uszczerbek na zdrowiu członków rodziny ucznia,

- 4) Znaczna szkoda materialna spowodowana pożarem lub klęską żywiołową,
- 5) nagłe, drastyczne pogorszenie się sytuacji finansowej rodziny,
- 6) inne szczególne zdarzenie losowe.

Zasiłki szkolne wypłacono dla 3 osób w kwocie **1 860,00 zł**.

11.3. Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy to kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał za zadanie zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Było to jednorazowe świadczenie, które przysługiwało za okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. W 2023r. nie przyjmowano wniosków o dodatek osłonowy, natomiast we wskazanym roku dodatek osłonowy wypłacono **304** rodzinom na podstawie wniosków złożonych w roku 2022 r.

11.4 Dodatek węglowy

Dodatek węglowy to rządowy program, którego celem była pomoc finansowa dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania był węgiel i paliwa węglopodobne.

Dodatek ten przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

Wnioski o dodatek węglowy mieszkańcy mogli składać od 17.08.2022 r. do 30.11.2022 r., dodatek węglowy wynosił 3000,00 zł jednorazowo.

W roku 2023 dodatek węglowy wypłacono dla **391** gospodarstw domowych na podstawie wniosków złożonych w roku 2022 r.

11.5. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła to program rządowy adresowany do gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania był:

- kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy,
- kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- kocioł olejowy

Wnioski o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła mieszkańcy mogli składać do 30.11.2022 r.

W roku 2023 wniosek o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła wypłacony był **33** gospodarstwom domowym na podstawie wniosków złożonych w roku 2022.

11.6. Preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstw domowych na 2023 rok

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zapisy ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych z dnia 27 października 2022 roku. Zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych był inicjatywą mającą na celu umożliwienie

gospodarstwom domowym nabycia paliwa stałego, takiego jak węgiel, po niższych cenach niż rynkowe. Program ten został wprowadzony w odpowiedzi na rosnące ceny surowców energetycznych, aby złagodzić skutki ekonomiczne dla obywateli, szczególnie w okresie zimowym, kiedy zapotrzebowanie na ogrzewanie jest największe.

W celu realizacji zapisów ustawy gmina Skawina podpisała dwie umowy na sprzedaż węgla kamiennego. Umowy zostały zawarte z dwoma podmiotami: Tauron Wydobycie S.A. z siedzibą w Jaworznie oraz Polską Grupą Górniczą S.A. Zgodnie z zapisami ustawy, paliwo stałe mogły zakupić od samorządu osoby fizyczne w gospodarstwach domowych, które spełniają warunki uprawniające do dodatku węglowego.

Ilość węgla dostępna dla jednego gospodarstwa domowego w ramach zakupu preferencyjnego wynosiła 1500 kg do 31 grudnia 2022 roku oraz 1500 kg od 1 stycznia 2023 roku. Cena zakupu jednej tony dla gospodarstwa domowego wynosiła 1700 zł za tonę. Proces zakupu obejmował złożenie wniosku przez gospodarstwo domowe, weryfikację uprawnień oraz realizację zakupu. W 2023 roku gmina zakupiła łącznie 584,58 ton paliwa stałego, w tym 395,72 ton ekogroszku i 188,86 ton orzecha.

11.7. Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny przysługiwał gospodarstwom domowym ogrzewającym domy/mieszkania źródłami ogrzewania zasilanymi energią elektryczną (również pompami ciepła).

Wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego można było złożyć w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy **zużycie w 2021 r.** nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosiła **1000 zł.**, jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to **1500 zł.**

Dodatek elektryczny w 2023 r. wypłacony był **111** gospodarstwom domowym.

11.8. Dodatek dla gospodarstw domowych ogrzewanych gazem

Gospodarstwa domowe, które jako główne źródło ogrzewania wykorzystują urządzenie zasilane gazem mogą starać się o refundację podatku VAT wynikającej z faktury za okres od 01.01.2023 r. do 30.06.2024 r.

Prawo do refundacji podatku VAT na paliwa gazowe przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego, które wynosi odpowiednio:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych przysługuje w przypadku spełnienia dwóch przesłanek kryterium dochodowego i jeżeli główne źródło ogrzewania zostało zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek gazowy w 2023 r. wypłacony był **96** gospodarstwom domowym.

11.9. Dodatki mieszkaniowe

O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby, które spełniają jednocześnie trzy kryteria:

- posiadają tytuł prawny do lokalu

- spełniają kryterium dochodowe
- spełniają kryterium metrażowe.

W roku 2023 dodatki mieszkaniowe wyflatcano 222 rodzinom.

11.10. Zasoby mieszkaniowe Gminy

Mieszkaniowy Zasób Gminy na koniec 2023 roku obejmował **442** lokali z czego 268 stanowiły lokale mieszkalne stanowiące własność gminy we wspólnotach mieszkaniowych, 121 stanowiły lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach stanowiących w 100% własność gminy (lokale mieszkalne w najem socjalny, pomieszczenia tymczasowe) oraz 53 mieszkania znajdujące się w dyspozycji gminy w budynkach TBS Małopolska.

Oddanie w najem lokali wchodzących w skład Mieszkaniowego Zasobu Gminy Skawina odbywało się na zasadach określonych w uchwale XXVI/382/20 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Skawina. Łącznie w 2023 roku wpłynęło 77 wniosków o przydział mieszkania z zasobów Gminy Skawina, 0 wyroków sądowych zobowiązujące gminę do wskazania lokali w najem socjalny. Pozytywnie zostało rozpatrzonych 15 wniosków. Łącznie wydano **15** skierowań do zawarcia umów najmu socjalnego.

Lokale mieszkalne z możliwością najmu na czas nieoznaczony będące do dyspozycji Gminy Skawina, zgodnie z naturalnym ruchem ludności i związanym z tym odzyskiem mieszkań są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcą zgodnie z listą osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego z Zasobów Mieszkaniowych Gminy Skawina na rok 2023. Lista obejmowała 3 gospodarstwa i została zrealizowana całkowicie w 2 przypadkach. Wydano 2 skierowania do zawarcia umów najmu lokalu na czas nieoznaczony.

Na podstawie uchwały nr XLVII/501/10 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 27 października 2010 r w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Skawina i jej jednostkom podległym, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa, oraz uchwały nr XXXIII/399/2013 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 10 lipca 2013 r w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Skawinie nr XLVII/501/10 z 27 października 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Skawina i jej jednostkom podległym, do których nie stosuje się przepisów Ordynacja podatkowa, Burmistrz Miasta i Gminy Skawina przedstawił sprawozdania z dokonanych umorzeń, udzielonych odroczeń i rozłożeń na raty w spłacie należności cywilnoprawnych za 2023 rok. Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem 18 najemcom lokali mieszkalnych (w tym 5 najemcom lokali w najem socjalny) rozłożono należności na raty na łączną kwotę 19734,02 zł (26 najemcom na kwotę 58856,39 w 2022 roku). W 2023 roku nie dokonano umorzeń odsetek.

W roku sprawozdawczym istniała możliwość wykupu na własność zajmowanego lokalu po preferencyjnie cenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi oraz na podstawie uchwały nr XIV N/543/21 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 6 grudnia 2021 roku w sprawie zmiany uchwały nr VII/84/11 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Skawina. Wysokość bonifikaty dla spraw wszczętych przed 30 czerwca 2022 roku wynosiła 50%, dla spraw wszczętych po 30 czerwca 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku wynosiła

25%. W 2023 roku z bonifikaty 50% skorzystało 4 najemców, natomiast z bonifikaty 25% skorzystał 1 najemca.

Rozdział XII. Realizacja świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

12.1. Świadczenia rodzinne

Zadaniami wynikającymi z innych ustaw a realizowanymi, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej są świadczenia rodzinne, wychowawcze i opiekuńcze. Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa szczegółowe warunki nabywania poszczególnych świadczeń. Świadczenia te z wyjątkiem zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i rodzicielskiego uzależnione są od dochodu rodziny. Kryterium uprawniające do uzyskania świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu wynosi **674 zł.** na osobę w rodzinie a **764 zł.** w rodzinie z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie.

W roku 2023 zrealizowano wsparcie dla:

- świadczenia rodzinne w tym:
 - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami dla **575** rodzin,
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka **133** osób,
 - zasiłki pielęgnacyjne – **826** osób,
 - świadczenie pielęgnacyjne – **190** osób,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy – **9** osób,
 - świadczenia z Ustawy „Za życiem” - **3** rodzin.

12.2 Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny adresowany jest do osób uprawnionych, które mają zasądzone alimenty od rodziców, a ich egzekucja za pośrednictwem komornika jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu przysługują:

- osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia,
- w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł. /netto/, w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego zrealizowano dla: 94 rodzin.

Dodatkowo CUS podejmuje i prowadzi szereg działań w stosunku do **206** dłużników alimentacyjnych. Działania te mają na celu odzyskanie od dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonali zwrotu na łączną kwotę **649 870,34** zł. Część zwrotu wypłaconych świadczeń stanowi dochód własny Gminy ten za 2023 r. wyniósł 124 478,36 zł.

Rozdział XIII. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych widocznych w różnorodnych środowiskach, choć często ukrywanym, jest przemoc. Jest to zjawisko powszechne, znane każdemu, widoczne w telewizji, prasie, czy mediach społecznościowych, ale również i zjawisko wielowymiarowe, dotyczące różnych kategorii osób: dzieci, kobiet, mężczyzn, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz cudzoziemców.

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarne podejście do realizacji procedury „Niebieskie Karty” ma na celu zintensyfikowanie działań wszystkich służb na rzecz poprawy sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Celem procedury Niebieskiej Karty jest dokumentowanie i zapobieganie występowaniu przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny to szereg specjalistów współpracujących ze sobą, których głównym celem jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Skawinie, ul. Rynek 24. W 2023 roku odbyło się 5 posiedzeń.

W posiedzeniach Zespołu uczestniczyli przedstawiciele reprezentujący skawińskie instytucje tj.: Centrum Usług Społecznych, Komisariat Policji, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Usług Wspólnych, Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Ich Rodzinom „Kruszynki” oraz przedstawiciele Sądu Rejonowego w Wieliczce - I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, przedstawiciele Przychodni Zdrowia w Skawinie i Centrum Zdrowia Psychicznego w Skawinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup są prowadzone cyklicznie co 2 – 3 miesiące w zależności od potrzeb lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W 2023 roku pracami grup diagnostyczno-pomocowych koordynowali pracownicy socjalni, Zespoły Wspierania Dziecka i Rodziny, którzy byli nadzorowani przez Koordynatora Zespołu.

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło 91 formularzy „Niebieskiej Karty – A” w 81 rodzinach, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów (Tabela 1).

W 2023 r. przez grupy diagnostyczno - pomocowe zostało sporządzonych 86 formularzy „Niebieskich Kart C”, a liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart D” przez grupy diagnostyczno - pomocowe wynosiła 72. Natomiast w roku 2023 procedurą „Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 178 rodzin. W porównaniu do roku 2022 nastąpił wzrost rodzin objętych pracą grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury Niebieskie Karty.

Tabela 8. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2023 r.

Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Policja	42
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej:	44
Placówki Oświatowe	4
Służba Zdrowia	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Razem	91

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru wpływu „Niebieskich Kart” w roku 2023.

W 2023 roku odbyły się 492 grupy diagnostyczno-pomocowe zajmujące się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc domową. W tym roku, zespół powołał 81 nowych grup diagnostyczno-pomocowych, łącznie w 2023 roku pracowało 115 grup diagnostyczno-pomocowych, których zadaniem było rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy domowej, diagnozowanie sytuacji rodziny, monitorowanie sytuacji w środowisku oraz ustalenie planu pomocy rodzinie czyli dla osób doznających przemocy w tym małoletnich dzieci, jak również dla osób stosujących przemoc.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. łącznie w 63 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w tym, z uwagi na ustanie przemocy w 50 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania dalszych działań wobec rodziny w 13 przypadkach.

W 2023 roku członkowie Zespołu i osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy na terenie Gminy Skawina podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach, superwizji, studiach a także uczestnictwo w Konferencji „Zrozumieć by pomóc – Dziecko w kontekście współczesnych zagrożeń”, Konferencji „Śmierć oczami dziecka: żałoba temat tabu. Stop samobójstwom”.

Tabela 9. Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe

Lp.		2023
1.	Liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	3
2.	Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	1
3.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego	119
4.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego	28
5.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	0
6.	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa pedagogicznego	54

7.	Zawiadomienie o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.	3
8.	Dozór Policji z zakazem kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej	3
9.	Nakaz opuszczenia lokalu	3

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru wpływu „Niebieskich Kart” w roku 2023.

W przypadku konieczności zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsca bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia, pracownik socjalny lub Dyrektor CUS informuje osobę dotkniętą przemocą o przysługujących jej prawach, możliwości skorzystania z pomocy w formie tymczasowego schronienia, a także poradnictwa specjalistycznego. Osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać pomoc w postaci miejsca bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego, z uwagi jednak na incydentalny charakter zapotrzebowania na wsparcie w postaci schronienia gmina korzysta z zasobów ościennych powiatów.

Punkt Interwencyjno- Konsultacyjno- Wspierający dla osób uwikłanych w przemoc.

W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Skawina przy Centrum Usług Społecznych w Skawinie swoją działalność prowadzi Punkt Interwencyjno-Konsultacyjno-Wspierający dla osób uwikłanych w przemoc, który przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Skawina. W Punkcie Konsultacyjnym można skorzystać z bezpłatnego poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc. Dyżur pełni Starszy Specjalista Pracy Socjalnej –w siedzibie CUS oraz w formie telefonicznej.

Zakres działalności Punktu obejmował : udzielanie wsparcia dla rodzin korzystających z usług punktu; motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu psychoterapii, poradnictwo, inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy, współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenie działalności informacyjno- konsultacyjnej skierowanej do mieszkańców gminy w związku z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.

Kampania „16 Dni Przeciw Przemocy ze względu na płeć”.

W dniach od 25 listopada do 10 grudnia realizowano kampanię „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”. Hasło przewodnie kampanii „**Inwestuj, aby zapobiegać przemocy wobec kobiet i dziewcząt**”. Celem kampanii było wyeliminowanie wszelkich form przemocy.

W ramach kampanii przedstawiciele Centrum Usług Społecznych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Komisariatu Policji w Skawinie oraz Stowarzyszenia „Siemacha”, pełnili dyżury dla osób zagrożonych przemocą, doświadczających przemocy oraz świadków przemocy.

W ramach kampanii odbyły się warsztaty psychoedukacyjno-rozwojowe o tematyce:

- „Przemoc w domu jak jej przeciwdziałać”
- „Asertywność - czyli jak wyznaczać i stawiać granice”
- „Przemoc w szkole jak ją rozpoznać”
- „Jestem pewna! Znam swoją wartość”
- „W poszukiwaniu szczęścia - gdzie je znaleźć”

Rozdział XIV. Pomoc dziecku i rodzinie

14.1. Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny

Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny gromadzi pracowników socjalnych realizujących usługę pracy socjalnej oraz asystentów rodzin. Różnica między pracą pracownika socjalnego a asystenta rodziny polega na tym, iż pracownik socjalny pracuje z osobami samotnymi, rodzinami, w których nie ma dzieci lub w rodzinach, w których są dzieci, ale tylko w takich, w których problemy opiekuńczo-wychowawcze nie stanowią pierwszorzędnych trudności. Asystent rodziny pracuje w rodzinach, w których głównym powodem udzielania wsparcia są trudności w obszarze opiekuńczo-wychowawczych oraz w rodzinach, gdzie kobiety zgodnie z Ustawą „Za życiem” są w okresie ciąży i połogu ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży zagrożonej, z kobietami, które utraciły dziecko z powodu poronienia, urodziły martwe dziecko, urodziły dziecko ciężko chore bądź niepełnosprawne.

14.2. Asystent rodziny

Centrum Usług Społecznych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie asystenta rodziny. Pomoc w postaci asystenta rodziny pozwala wzmocnić rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobiega umieszczeniu dzieci poza rodziną, w pieczy zastępczej.

Centrum Usług Społecznych gdy podejmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Dyrektora Centrum z wnioskiem o przydzielenie rodzinie pomocy w formie asystenta rodziny.

W 2023 r. pracownicy socjalni występowali z wnioskiem do Dyrektora o przydzielenie asystenta rodziny w 30 przypadkach w tym 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd. Po otrzymaniu wniosków Dyrektor Centrum Usług Społecznych każdorazowo przydzielał rodzinie asystenta.

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, poprawie sytuacji życiowej rodzin, by w przyszłości samodzielnie pokonywały one własne problemy. Współpraca z rodziną oparta jest o plan pracy, który z założenia jest długofalowy. Asystent rodziny pracuje z nią średnio przez 2–3 lata, w zależności od potrzeb.

Asystent rodziny pełni w środowiskach rodzinnych wiele ról, m.in. jest rzecznikiem rodziny, mediatorem rodziny i w rodzinie, konsultantem, superwizorem czy doradcą. Zadaniem asystentów jest kierowanie procesem zmiany postaw życiowych wszystkich członków rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną, określa wraz z rodziną sposób wyjścia z trudnej sytuacji, ustala słabe i mocne strony rodziny, rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Idea pracy asystenta daje nadzieję na większą skuteczność pracy.

W Centrum Usług Społecznych w 2023 r. zatrudnionych było 5 asystentów rodziny, w tym 1 osoba zatrudniona na ½ etatu. Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku asystenta rodziny spełniają warunki, o których mówi art. 12 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej. Ponadto, należy zaznaczyć, że są to osoby mające doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi.

Wsparciem asystenta rodziny objęto 66 rodzin (w tym 123 dzieci), które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej tj. 47 dzieci w 2023 r.

14.3. Praca socjalna

Jednym z zadań Centrum Usług Społecznych jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać samodzielnie. Podejmowane są działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Do pracy socjalnej kierowane są osoby/rodziny z Zespołu Świadczeń Pomocy Społecznej (ZŚPS) i Zespołu Usług z Pomocy Społecznej (ZUPS) po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, na wniosek przedłożony do Dyrektora Centrum.

Praca socjalna to interdyscyplinarna działalność mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych do egzystencji godnej człowieka.

Najczęstsze działania pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej realizowane są w obszarze: mieszkaniowym, zawodowym, ekonomicznym, zdrowotnym, rodzinnym, opiekuńczo-wychowawczym oraz formalno-prawnym.

W 2023 r. objęto pracą socjalną 64 środowiska tj. 96 osób w tym 14 dzieci. Zakończono pracę socjalną w 35 środowiskach i objęto 4 środowiska monitoringiem po zakończonej pracy socjalnej.

Do zadań sekcji pracy socjalnej należy przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu, ZUS, PCPR, itp. wydawanie opinii o sytuacji rodziny/osób oraz podejmowanie interwencji w środowisku.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono wywiady i sporządzono opinie na rzecz innych OPS, PCPR i Sądów w ilości 64.

Udzielono pomocy w formie działań interwencyjnych i poradnictwa w ilości 98, gdzie 23 środowiska objęto monitoringiem.

Rozdział XV. Bilans potrzeb

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Skawinie składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności CUS oraz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznaczonych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest **Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych, która została opracowana w grudniu 2022 roku.**

W oparciu o tę kompleksową **Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych**, Centrum Usług Społecznych w Skawinie określa kierunki działań na kolejne lata oraz formy ich realizacji. Najbardziej kosztownymi zadaniami są utrzymanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych, zabezpieczenie potrzeb bytowych osób i rodzin, realizacja usług społecznych w formie wsparcia specjalistycznego, prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej oraz funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

W niniejszym rozdziale przedstawiony zostanie bilans potrzeb na 2025 rok, uwzględniający zarówno wyzwania, jak i możliwości wynikające z analizy danych i zasobów. Celem jest wskazanie kluczowych obszarów wymagających inwestycji oraz strategii ich realizacji, aby skutecznie wspierać mieszkańców gminy Skawina w nadchodzącym roku.

BILANS POTRZEB NA 2025r.

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
1.	Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej	Szkolenia; specjalizacje, superwizje,	Poszerzający się zakres zadań, zmieniające się przepisy prawne	80 000,00 zł.
2.	Utrzymanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych	Klub samopomocy w Skawinie Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Południe Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Północ	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym form aktywności służących zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej oraz wspierania rodzin osób zależnych	3 500 000 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		centrum wspierania opiekunów osób niesamodzielnych		
		Zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS.	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w DPS.	2 700 000,00 zł.
3.	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym poprzez zapewnienie miejsc w schronisku/noclegowni	Zlecenie realizacji zadania organizacji pozarządowej, lub zawarcie umowy z Gminą posiadającą Schronisko na wykup miejsc noclegowych na okres 12 m-cy (dla 3 osób) oraz 5 miejsc na okres 6 m-cy (okres zimowy).	Brak zaplecza noclegowego dla bezdomnych na terenie Gminy	Przybliżony koszt pobytu w Schronisku: 120 000,00 zł
4.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób i rodzin	Zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie-dotacja i środki własne gminy	Wzrost cen podstawowych artykułów w tym żywności, mediów, węgla	2 200 000,00 zł.
5.	Pieczą zastępczą	Zapewnienie środków na realizację zadania z tyt. kosztów pobytu dziecka w rodzinach zastępczych	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem. Ustawa obliguje Gminę do pokrywania kosztu pobytu wychowanków w zastępczej formie opieki;	I rok pobytu 10% II rok pobytu 30% III rok pobytu: 50% 900 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
6.	Asystent rodziny Rodziny Wspierające	Zapewnienie środków na zatrudnienie 3 asystentów rodziny i realizację przez nich zadań	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	3 asystentów 1 rodzina wspierająca 480 000 zł
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	Zapewnienie środków finansowych na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla 60 dzieci	Konieczność zapewnienia wsparcia rodziny w zakresie opieki i wychowania, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2 000 000 zł
8.	Zapewnienie posiłku dla osób, które własnym staraniem nie mogą sobie go zapewnić	Zapewnienie środków finansowych na zapewnienie posiłku dla osób najuboższych	Wymogi wynikające z ustawy o pomocy społecznej	160 000,00 zł
9.	Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób	Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin, które wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	1 500 000 zł
10.	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin które wymagają pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	600 00,00 zł
11.	Utrzymanie Ośrodka	Funkcjonowanie ośrodka pomocy społecznej,	Prowadzenie ośrodka wynika z ustawy o pomocy społecznej	6 700 000,00 zł
12.	Utrzymanie mieszkania wspieranego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Zapewnienie środków finansowych na utrzymanie	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom	60 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		mieszkania chronionego	starszym oraz niepełnosprawnym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w mieszkaniu chronionym lub DPS.	
13.	Usługi społeczne	Zapewnienie dostępu do usług społecznych m.in. w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia w zakresie np. kompetencji rodzicielskich, grup wsparcia, klubów, warsztatów i szkoleń	Zapewnienie dostępu do szerokiego wachlarza usług społecznych w tym do wsparcia specjalistów czy poradnictwa specjalistycznego jest kluczowym elementem zdrowego, zrównoważonego społeczeństwa, które dba o dobrostan swoich obywateli i wspiera ich w różnych aspektach życia.	270 000,00 zł
14.	Profilaktyka uzależnień	Realizacja założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2024	Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, mającym na celu wspieranie zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	1 200 000,00 zł
15.	Zasób Mieszkaniowy gminy Skawina	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy -	Realizacja zapisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r.	4 000 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		poprzez zapewnieni dostępu do najmu lokalu mieszkalnego na czas oznaczony i nieoznaczony a także w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego. W tym również gospodarowanie lokalami użytkowymi.	o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	
16.	Korpus Wsparcia dla Seniorów	Zapewnienie dostępu do usług m.in. w zakresie dostarczenia produktów żywnościowych, zakupie i dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, zakupie oraz dostarczeniu ciepłych posiłków, umawianiu wizyt lekarskich, pomocy w realizacji recept oraz załatwieniu spraw urzędowych.	Zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie i wynikającym z rozeznanych potrzeb na terenie gminy.	45 000,00 zł
17.	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	Zapewnienie dostępu do wspierania przy wykonywaniu codziennych czynności a także poprzez ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulowaniu tej osoby do podejmowania	Zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych.	600 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		aktywności społecznej, umożliwił osobie niepełnosprawnej udział w życiu społecznym.		
18.	Opieka Wytchnieniowa	Zapewnienie dostępu do usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego lub pobytu całodobowego, dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi.	Zapewnienie wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad wskazanymi zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.	655 000,00 zł

Rozdział XVI. Wnioski z rozeznaczonych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych

Na podstawie opracowanej w grudniu 2022 r. "Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych" sformułowano rekomendacje określające potrzeby wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie świadczenia tych usług.

W ramach wspomnianej diagnozy wskazane zostały priorytetowe grupy mieszkańców, na rzecz których rozwijane są usługi społeczne:

- dorośli mieszkańcy gminy,
- rodziny z dziećmi,
- dzieci i młodzież,
- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnościami.

W odniesieniu do każdej z tych grup odbiorców poniżej przedstawione zostaną ogólnie rekomendacje w zakresie kreowanej polityki rozwoju usług społecznych m.in.:

- wykorzystanie w pełni potencjału nowego podziału organizacji zadań w obszarze organizacji usług społecznych dla mieszkańców Gminy Skawina związanego z powołaniem Centrum Usług Społecznych, w szczególności weryfikacja i doprecyzowanie zadań poszczególnych komórek Urzędu Miasta i Gminy Skawina dotyczących usług społecznych. CUS powinien w tym zakresie pełnić funkcję koordynatora.
- Uwzględnianie w diagnozowaniu, planowaniu i organizowaniu usług społecznych różnych wymiarów dostępności usług takich jak:
 - rodzaj świadczonych usług – czy odpowiada potrzebom adresatów,

- liczba świadczonych usług lub czas ich świadczenia – czy skala świadczonych usług jest wystarczająca,
 - jakość świadczonych usług – czy odpowiada potrzebom/ oczekiwaniom adresatów, czy zapewnia oczekiwane od danej usługi efekty,
 - dostępność przestrzenna/ komunikacyjna – czy usługa jest realnie dostępna po uwzględnieniu barier przestrzennych,
 - informacyjna – czy informacja o realizowanej usłudze dociera do potencjalnych adresatów.
- Rozwój i uruchamianie usług wykorzystujących i wzmacniających potencjał społeczny: centrum wsparcia organizacji pozarządowych, centrum wolontariatu, metody środowiskowej pracy socjalnej – organizowanie społeczności lokalnej, angażując w zabezpieczenie potrzeb wspólnoty samorządowej potencjał ujawniony w badaniach.
 - Rozwój usług wspierających politykę mieszkaniową Gminy.
 - Rozwój specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, w rozwiązywaniu konfliktów (mediatora), prawnego, rehabilitacyjnego, lekarza psychiatry oraz usług terapeutycznych.
 - Upowszechnianie usług profilaktycznych oraz terapii uzależnień, w szczególności w zakresie uzależnień behawioralnych.
 - Rozwój usług kreatywnego spędzania czasu wolnego, aktywizującego i integrującego, np. akademii czasu wolnego, rozwój pasji i zainteresowań, oferty sportowej i kulturalnej.
 - Rozwój usług specjalistycznych dedykowanych rodzinom z małymi dziećmi, w szczególności: logopedycznych, psychiatrycznych, pedagogicznych oraz terapeuty dziecięcego i usług opiekuńczych dla dzieci/ niani, profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, doskonalenia kompetencji rodzicielskich w zakresie budowania więzi, organizowania czasu wolnego, pozytywnej dyscypliny oraz rozwiązywania konfliktów.
 - Rozwój oferty terapii rodzinnej i małżeńskiej.
 - Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, promowania więzi rodzinnych poprzez wspólne uczestnictwo rodziców z dziećmi w różnego rodzaju działaniach, programach, edukowanie w zakresie sposobów wspólnego spędzania czasu (w tym o charakterze kulturalnym i naukowym – pozaszkolnym, tematycznym i integracyjnym - międzypokoleniowym, kulturowym) oraz oferty równoległej (w tym samym czasie) zajęć dla dzieci i rodziców (usług sportowych, artystycznych i kulturalnych).
 - Rozwój usług dedykowanych dzieciom i młodzieży, w szczególności: usług psychologicznych, psychiatrycznych, logopedycznych i rehabilitacyjnych, sportowych zajęć pozaszkolnych (koszykówka, siatkówka, piłka nożna, gry zespołowe, piłka ręczna dla chłopców i dziewcząt, akrobatyka ścianki wspinaczkowe, siłownia, pływalnia).
 - Dalszy rozwój działań w zakresie profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych, profilaktyka zdrowia psychicznego – dostęp do usług lekarza psychiatry, neurologa.
 - Poszerzanie oferty usług, m. in. mobilnych usług fryzjerskich i kosmetycznych, usług pomocy sąsiedzkiej, teleopieki, grup samopomocowych pomocy przy naprawie sprzętu codziennego użytku, tzw. „złotej rączki”, usług usprawniających funkcjonowanie osób starszych w życiu codziennym. Organizacja działań akcyjnych, np. „Mikołaj dla seniora”, „Dzień dobry tu wolontariusz” czy „Wycieczki dla Seniora”.
 - Zwiększenie liczby miejsc dostępnych w placówkach pobytu dziennego – dziennych domach pomocy i klubach seniora.
 - Rozwój usług wspierających opiekunów nieformalnych osób starszych (w tym kontynuowanie działań realizowanych w ramach Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielnej)

zapobiegających wypalaniu się sił, w tym zapewnianie opieki wytchnieniowej, szkoleń i grup wsparcia.

- Wzmocnienie działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Zwiększenia miejsc i dostępności do placówek dziennego pobytu: środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej oraz miejsc pracy, w tym pracy chronionej, zakładów aktywności zawodowej.
- Rozwój usług w formie mieszkań wspomaganych.
- Rozwój usług dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom, w szczególności: psychologicznych, opiekuńczych, medycznych i pielęgniarских, usług transportowych „door-to-door” oraz zastępstwa w sprawowaniu opieki.
- Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do miejsc użyteczności publicznej, w tym likwidacja barier architektonicznych.

Spis Tabel:

Tabela 1. Realizacja programu opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej z wyszczególnieniem ilości osób, które skorzystały z tego wsparcia i kosztów realizacji programu	25
Tabela 2. Zestawienie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w pomocy społecznej.....	28
Tabela 3. Zestawienie świadczeniobiorców pomocy społecznej ze względu na powody przyznania świadczeń.	29
Tabela 4. Rodzaje świadczeń finansowych w pomocy społecznej wraz z ilością osób, które skorzystały z danej formy pomocy oraz ilością zrealizowanych świadczeń.	32
Tabela 5. Rodzaje świadczeń niepieniężnych w pomocy społecznej z ilością osób uprawnionych do świadczeń.	33
Tabela 6. Liczba osób, na których zrealizowano świadczenia pieniężne za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy w poszczególnych latach.	39
Tabela 7. Liczba obywateli Ukrainy z podziałem na powód przedłużenia wypłaty świadczeń za zakwaterowanie i wyżywienie zrealizowanych w poszczególnych latach.....	39
Tabela 8. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2023 r.....	51
Tabela 9. Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	51

Spis wykresów:

Wykres 1. Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2023 roku w ujęciu procentowym z podziałem na działy.	11
--	-----------